

Pregustet. ecce q[uod] suspicetus cogit omelere sue gustare. Sed siquid id est. si quis est suspicetus eo q[uod] non dicit in amo. Nunquid cogendus est otinere. non. q[uia] illa non recipitur sine peccato si recipiens est peccator. Sz ad h[oc] potest cogi ut faciat se dignus i[st]i ut peniteat. ut de odiis. si q[uod] intrat.

Di. xxii.

Empus. In hac die sti. xxii ostenbit q[uod] a tempore greg. statutu[m] suu[m] it. ut subdiaconi no[n] ordinaretur nisi missa otinentia. Sed agit te eau la otinentia p[ro]bante rorū et diaconoru[m]. Tercio dicit q[uod] h[oc] ordinati in sacris ordinib[us] vxoribus no[n] debent omisce ri tñ necria p[ro]vide bunt eis. Ultimo assignat d[omi]num inter orientales et occidentales.

Ante triennium. C.oli. p[ro]mo uabantur subdiaconi non missa cōtinentia. et vtebā tur licite vxoribus et beneficiis postea p[re]ceptor gregorij statuit. ut vel cōtēti esset vxoribus tātum. vel beneficiis tātum d[omi]no nō constitutōne greg. facit mētionē. ex vii. q. ii. multorum postea item petagiis alias edidit constitutōne. in q[uod] p[ro]cise prohibuit ut subdiacones nullo modo commiscerentur animo suis vxoribus. et illā cōstitutōne quidam subdiaconi seruabant. q[uia] dam non. Sz q[uia] illa ostō fuit m[od]i. s. q[uod] alijs qui no[n] p[ro]misit otinentiam cogeretur cōtinēre retrahatur h[oc] a greg. illa et statutu[m] h[oc] q[uod] si q[uod] subdiaconi modo fuit nō cogantur contine[re] nisi velint. si autem in futuro fuit ordinandi non admittantur nisi p[ro]mittat otinentiam.

Cdurū. statutū pelagi fuit cōtra euangelium in quo sola excipitur fornicatio xxii. q. ii. quos deus. et iteo reprobatum fuit sed quare reprobatur illa cōstitutione pelagi in qua statuit q[uod] aut vxores aut beneficia

binitant. cum item statuerit alexander. ex te cleri. diu. c. i. dic q[uod] cu[m] aliquis in minorib[us] ordinib[us] existens postea contrahit. potest priuari beneficio prius habito. et te illis loquitur alexander. Cum vero alijs primo contrahit et tamē postea scienter eccl[esi]a ei offert beneficium postea no[n] potest illud ei auferre. et te illis loquitur pelagius. et iteo ostō eius fuit iniqua. si mille ex te cl[er]i. coniu[er]sis

C Non inuenit. i. non suscepit.

C Promiserit. h[oc] intelligo si habuerit licetia uxori.

C Mala ris. i. cōtinentia que iuueniē ē mala.

C Sanctus. ex quo d[omi]ns se omen- davit. et xpi acto[n]a ē instructa te- atio. lxxxi. di. legi- tur possimus ergo et nos amēda-re. et aug. se amēdat equiparando se ap[osto]lis. ut. xxiii.

q. iii. ecce. et p[ro]cessus p[er]mittit li- bellū cōmendatōnis sue. vt. ff. de of. p[ro]cessus obser- uare. Sift ille qui impetrat w[or]lam etatis se commen- bat. vt. C. de his qui w[or]la. impe- l. ii.

C Enere debet eccl[esi]a ut vxoribus

omimodo sacerdotes et leuite cum vxorib[us] suis no[n] misceātur. q[uia] ministerij quotidiani nō cōtitutib[us] occupantur. Scriptū est enim. sancti estote q[uia] ego sanctus sum d[omi]ns deus vester. nam p[ri]scis temporibus anno vices sue de templo non discedebat. sicut de zacharia legimus. nec domum suā omnino tangebant. Qui bus vteq[ue] ppter sacerdotis successionē v[er]sus fuerat relaxatus quia ex alia tribu ppter ex semine aaron. ad sacerdotium nullus accedere precipie batur. quantum magis h[oc] sacerdotes et leuite pudiciciam ex die ordinationis sue obseruare debent quibus vel sacerdotium vel ministerium sine successione ē. nec p[er]terit dies q[uod] vel a sacrificiis diuinis vel a baptisma officio vacent. nam sic paul[us] ad corinthios scribit dicens abstinet vos ad tempus ut vacetis orationi et hoc vteq[ue] laicis precepit multo magis sacerdotes quibus orandi et sacrificandi iuge sacrificium ē semper debebut ab huiusmodi cōsortio abstinerere.

Ite exupero epo to. qui ab vxoris officio abstinet ad sa-

Nos ad sa crificia admittat crificia admitti fas sit q[uod] vel cu[m] vxore no[n] exerceat officium carna- le.

Ite Jeronim[us] d[omi]ni iouimianū.

Sac[er]doti cui sp[iritu] orādū est sp[iritu] māmo

Silaicus et mō carendū est quisq[ue] fidelis non p[er] orare nō si careat officio cōjugali. Sacerdoti ergo cui semp[er] sunt offerenda sa- crificia sp[iritu] orādū est. si sp[iritu] orādū est sp[iritu] māmonio carendū ē.

Mā aut illud manichaeorum causa de coniugio sacerdotum supradictum sit.

Ex gāgrē concilio appetit in quo sic statutum legitur.

Anathema sit qui m[al]itas vituperat.

Sit qui m[al]itas vituperat.

Tquis vituperat nuptias et

C Vel bap- ratiatis. būne- cōfessas.

D os. v. i. etiā

Sxore. nedū

cum alia

C Officiū. post votum factum

Ilaic[us]. ora-

re. quid iuris

sit b[ea]tus xxi. q. ii.

.c. i. et. ii.

C Matrimonio ar. q[uod] si aliqua sibi coherenter. vel si ali-

quid sequitur ex

allo uno probato

reliqui ē probatū

ut. xxii. vi. si q[uod]

v[er]bi. xxvi. vi.

tim. i. i. q. vi. h[oc]

qui ipse ar. contra

etia no[n] p[er] abstinentia s[ed] p[er] execratōe escar[us] a carne abstinet. placuit sc̄o delio ut p[er]gustet et si sic vult abstine[re] abste[n]tia. si autem spernit ita ut olera cocta cu[m] carnis no[n] gustet iste no[n] obediens nec suspicōnem he[re]fis a se remouēs depona[re] de ordine clericatus.

O 881
Empus q[uod] nondum erat i[n]stitutum ut sacerdos cōtinentiam seruarent. Un de gregorius scribit petro subdiacono sicilie. **Qui castitatem non p[ro]misit ab uxore sua separari nō cogat.**

Ante triennium olim omnium ecclesiarum subdiaconi siciliie prohibiti fuerūt ut more romane eccl[esi]e suis vxorib[us] nullatenus miscrentur. quod michi durū atq[ue] incōpetens videtur. vt qui vsu cōtinentie non inuenit nec castitate p[ro]misit cōpellatur a sua uxore separari. atq[ue] p[er] hoc q[uod] absit in deterius cadat. Vñ videtur michi vt a p[ri]mū die epis oibus dicas ut nullū facē subdiaconū p[ro]sumat nisi qui se viderū caste p[ro]misit. quatenus et p[er]terita mala que p[ro]posito mentis appetita no[n] sunt violenter non exigantur. et futura mala caute causeantur. Qui vero post eandem prohibitionem que ante triennium ē facta otinēter cu[m] suis viugib[us] vixerit laudādi atq[ue] remunerādi sunt. atq[ue] vt in bono suo permaneāt exhortandi. Eos autem qui post prohibitorum factam a suis se uxori bus otinere noluerit ad sacrū ordinis nolumus promoueri q[uia] nullus debet ad altaris ministerium accedē nisi cuius castitas an susceptū ministrorū fuit approbata. Causa vero huius institutōnis mūdicia fuit sacerdotalis ut libere cunctis diebus vite sue oratōni possent vacare. si enim vt apl[us] ait ab uxorib[us] est cessandum ut expeditius oratōni vacemus ministris vteq[ue] altaris quibus quotidiana nō cōtitas orandi mēabit nō q[uod] viugali officio vacare p[ro]mittitur.

Vnde beda sup luca. **Sacerdotibus castitas sp[iritu] obfusa[re] p[re]cipitur**

Sacerdotib[us] ut semp[er] valeant

altari assistere semp[er] ab uxoribus otinendū. semp[er] castitas obser-

uanda p[re]cipit. Itē in ocis. ii. carth.

O be pe. bi. i. sicut primi in fine
Gob autem recipit tria capitla. xxviii. di. dominus. qd istud sta-
tutum fuit ppter heresim mamebeoz qui nuptias contemnunt

Q uicunqz in canone. s. di. xxviii. si quis docuerit. Jo.

L Ex cōtinē-

L tie. cepit eis
nota qd ppter mu-
tationem status
incipit aliqd non
licere quod prius
licuit. xii. q. i. no-
lo. et. xxii. q. ii. ne
quis arbitretur

O Amno. ve-
stitu. exq emi-
dicit vīctum et ve-
ritum sequitur qd
nomie vīctus non
comprehendit ve-
stit. vt. ff. d. trās
ac. cum bī. s. qui
transigit. quod nō
est verum. vt. ff. d.
verbo. sig. verbo
vīctus.

D Largia. se
questrato tñ habi-
taculo. vt. lxxvii.
di. episcopus et is
cum persona ē su-
spēcta.

D Vīcte. duce-
bant enim vxores
secum vt serurēt
eis in cibis par-
bis. et ab eis pa-
serēt d. mercede
predicatōis cum
essent pauperes

F Soror. i. qua-
si sororem

C Circūducen-
di. nobiscum

D Et mercede-
ar. qd si quis habet
vxorem et filios
de bonis ecclesie
potest ipos pasce-
re si non habet. p
pria. vt. lxxvi.
di. non sat. i. di.
p. si quis vero
et. l. di. subteat. m
fi. et. xxvii. di. le
gant. quia nemo
vñq carnum sua-
z odio habuit. vt.
xiii. q. ii. non esti-
memus. et hec ve-
ra fuit si indigent
secus si non indi-
gēt. vt. xxviii. di.
de siracusane. vn-
de et si viro reli-
ctus est vñs ali-
cuius rei mulier ea-
dem re potest vti-
vt. ff. d. vñs et ha-
l. ceterum. s. mu-
lier.

C hinc et illi. i.
in illo. c. presb̄r q
dam. quod ē. i. di.
proxima

I Scena. intro-
ducere. d. cō-
senſu vxorum alii-
ter eset inqua.
xxvii. q. ii. aga-
thosa

dormientē cum vītro suo fidelē ac re-
ligiosam detestatur aut culpabilez
extimat velut qui regnum dei intro-
ire nō possit anathema fit. Item

O Vicūqz ex eodem de eodem
virginitatē custodiēs aut cō-
tinētie studēs velut phorrescens nu-
ptias ne ppter bō qd bonū est et san-
ctum est. nomen virginitatis assu-
mit. anathema fit. Potest et ali-
ter intelligi illud qd in canone apo-
stoloꝝ legi. vt iste fit sensus caplī
Si qd docet sacerdotē vxore suā ḥtē-
nere. non vxorem quā in sacerdotio
acepit sed quam dū eſſz adhuc lai-
cus vel in minoribꝝ ordinibꝝ oſtitu-
tus fibi copulauit cū qua ḥtinetiaz
professus ē cū ad sacros ordines ḥtē-
scende ret. quā nullus dī ḥtēnere. bō
ē ab animo et cura sua abicere qn
ei nēcia pvideat. anathema fit. pro-
batur aut bō interptatio auctē leo-
nis ppe. qui scribēs rusticō narbonē
si epo ait. **M**inistris altaris epis
et pſb̄ris eadē lex continentie est

L Ex ḥtinentie eadē est altaris
ministris qd epis et pſb̄ris qui
cum essent laici sue lectors licite et
vxores duce et filios pcreare potu-
erūt. sed cū ad pdcos puerunt g-
dus cepit eis nō licē qd licuit. Vn
vt iam de carnali fiat spūale vñgi-
um optet eos nec dimittē vxores.
Sed qui habet sic habē videantur
quasi non habentes quo et salua fit
caritas onubioꝝ et cessent opa nu-
ptiaz. Item leo non9 circa ep̄laꝝ
nicete abbatis. **E**ps vel pſb̄r vro

O rē priā a cura iua n abiciat.
Anno oſitemur nō licē epo
pſb̄ro dyacono ppteriam vxore cau-
sa religiomis abicē a cura sua. s. vt
ei vīctū et vestītū largiatur. sed non
vt cū illa ex more carnaliter iaceat
sicut sanctos aplos legimus egisse
beato paulo aplo dicēte. Sanquid
non habemus p̄tatem sororē mulie-
rem circumducēdī sicut frater dñi
iacobus et cephaz. vide inspiēs qd
non dixit. nunquid nō habemus po-
testatē sororē mulierē amplectēdī
sed circūducēdī scilicet ut mercede
p̄dicatōis sustētaret ab eis. nec tñ
deinceps foret inter eos vltē car-
nale vñgiū. **H**inc et illud gregō

I Et castitatem. sic etiam qui bene comebit abstinenſ est. vt. xl.
iij. di. comuiuia. in fi.

M Sententiam. vñs ergo potest oſtradicere toti vñuersitatē ſi ba-
beat rationabilem cauſam. vt extra dī bijs que ſi. a ma. pte. c. cum in
cunctis. Nam ſen-
tentia vñus po-
test trahere alios
ad partem ſuam.
vt extra dī eo qui
mit. in pos. cū ſic.
ff. de arbi. Item
ſi vñus. s. vi. C. d
vete. iū. enucl. l.
i. ſ. is.

ri in dyalogo. pſb̄r quidā require
infra. **V**t igitur ex bijs auctori-
tatibꝝ appetat ſacerdotes vxoribꝝ
quas in laicali habitu vel in minori-
bus ordinibꝝ cōſtituti fibi legitime
copulauerunt ne cōfīa fibi ministrare
debita vero reddre non valent.

S obicit illud triptite historie.
D iſſualū phanutij ſcenā ſinodus
nō oſtituit vt pſb̄ri cū ſuis vxoribꝝ

N Scena ſinodus. nō dormirēt
volens corrige vitam hoīm
in ecclī ſinodus ſcenā ſinodus
canones vocamus. in quorum tra-
duſatu videbatur aliquibus introdu-
cere legē. vt epī pſb̄ri dyacom sub
dyacom cū vñgibꝝ quas ante cō-
ſecratōnem duxerant nō dormirēt
Surgens aut phanucius confessor
oſtradixit. honorabiles oſfessus ē nu-
ptias. et castitatē dīces esse cum p
pria vñge vñgibꝝ. Suavitqz cōci-
lio ne talē ponerent legem. grauem
afferēs legem que aut iphis aut eo
rū vñgalibꝝ occatio fornicatōnis
existeret. Et bō quidē ſhanutius li-
cet nuptiaz effet in exceptus exposu-
it. ſinodusqz laudauit ſententiam ei-
us et nichil ex hac parte ſanctiuſt
ſed bō in vñuſciuſqz voluntate non
nēcitate pmiſit. Item ex. vi. ſinodo

P ro i ppterū ſz tpe oblatōnis a cō-
plexu ſuaꝝ vxorū ſacerdotes abſtī

O Nomā i romāni ordineant
canonis effe ognouimus tra-
ditū eos qui oſtimati ſunt pſb̄ri vel
dyacom oſteri qd iam non ſuis co-
pulentur vxoribꝝ antiquū ſequen-
tes canonē aplice diligentie et oſto
nis ſacroꝝ viroꝝ. legales nuptias
ammodo valē volumus. nullo modo
cū vxoribꝝ eoz onubia diſſolu-
tes aut priuantes eos familiarita-
te ad inuicez in tpe oportuno. Qui
cūqz ergo diligens fuerit inuentus
in ſubdyaconali oſtimatōne aut dy-
aconali aut ſacerdotali nullo modo
phibeanſ ad talem ascendere gra-
du p vxoris ſue cohabitatōne nec
in tempore oſtimatōnis ſue pſteri
castitatē cogant qd abſtēre debe-
ant a legali vxoris familiaritate.
Item optet eos qui altari ministrat
in tpe oblatōnis ſanctorū continentie
effe in omnibꝝ vt a deo poſſint

Q uoniam. id
est ſpūis.

R omani. hic
affignat differen-
tia inter orientales
et occidentales

P Ordinati. id
est ordinantur.

A p oſtolicē.
qd apololus pre-
cepit ut vir redde
ret debitum vxo-
ri. xxxviii. q. v. c. i.

O Oportuno. et
iſtud est oſtra gā-
dolphum. et ali-
os qd dicunt qd vir
quolibet loco et
etiam ecclesia et
quolibet tempore
tenetur redde de-
bitum vxori petē-
ti. quod non ē ve-
rum. quia etiam ſi
cut creditor nō be-
bet ſemper veni-
re cum ſacco pa-
ratus. vt. ff. de ſo-
lu. qd dicimus. ſic
nec dī vir ſemper
effe paratus. xxx-
viii. q. iii. apostol
in glo. vlti.

D Diligēs. id ē
dignus

C Continētos.
Sed munquid i ori-
entali ecclesia po-
test vir pmoueri
ſine licentia vxo-
ris. bu. dicit qd ſic
quia non fit ei p
iudicium aliquid
ſed certe ei fit p
iudicium qd poſt
mortē vir non po-
test contrahē. xx
viii. dī. qui fuit.
Item et in alio fit
ei pjudicium quia
tempore viciſ ſue
nō debet ei omis-
ceri. cū ad tempore
vir inuita vxore
nō poſſit orare vt
xxxviii. q. iii. apl's
ſibi expone ora-
re. id ē peregrina-
ri uel orare lez diu

non est. et hoc quod dixi speciale est in hoc crimine fornicatoris ut notorius fornicator sit suspensus ipso iure et etiam simoniacus. ut huius verum sed in alijs criminibus non est expressum. et ideo licet notoria sunt non est propter illa abstinentiam ab officiis eorum. vel dic quod licet notorius fornicator ipso actu sit suspensus tamen propter contrarium actum ipso interstitio ei officium. ut lxxxi. dicitur. si qui sunt. unde quod cito penitet licet te celebrat.

Contra scit. sciet. scietia iuris non facta.

Sed certe quicquid dicat iste. hoc tenet. p. certo. quod siue si notoriu[m] p. sententia siue p. confessione. vel p. rei eidem tamen de fornicatione ipsius quod vietari debet. ut ex dicto habet clericus et mu[n]dus. c. vi. b.

Dicitur. ab ecclesia. sicut cedo in suspensu a canone. id est in excommunicato. ex dicto ap[osto]la pastoralis. non ita dico in suspensu ab ho[mo]ne quod ibi statim debeat amittere beneficium quod relegato ad tempore bona non admittitur nisi hoc in sententia exprimitur. C. de penitentia. deposita toru[m]. quia dum alii sacerdotibus strinqueantur. non sunt ei sacerdotibus sub fiducia. C. dicitur. executa rei iuri. stipendia immo dico quod nec sicut adimerentur nisi in sententia exprimitur. Quid iuris sit de sacerdotibus nota in quibus. b.

Contra dispositio[n]em. ar. p. cuius vita clericorum. i. q. i. sacerdos. ostra. Et varie sunt obiectum. ar. i. placuit. ex dicto cotti. cum oes. et de eccl. cum ecclesia vulnerata.

Separetur. ar. quod laici exco[m]muni[n]candi sunt quod decimas soluere nolunt vel oblationes. xvi. q. i. statuum. et c. reuertimini. xiii. q. i. q. i. oblatio[n]es. et. xii. q. i. duo.

Contra verum. principia. sicut diuidit in tres partes.

Facit Jeromimus. i. q. i. sicut erit?

Augustinus. i. q. i. si fuerit. et c. neque in homine.

Contra episcopos. i. q. iii. saluator posito. preposito sancti vincentii episcopi destinata fuit ab

Preheretico in qua multa obiciebantur ei. s. utrum vera esset sa crux vel sacrificia hereticorum cui cum responderet non possit. misit eam papae Urbano ut responderet. ipse vero respondet ad singula.

Recipiuntur. incipit capitulum urbani.

Contra veneranda. et etiam suscipienda. et per hoc responderet duabus questi-

onibus. s. quod ipsa sacra vera fuit et p[ro]terea quod suscipienda fuit et hoc facias

vinde in verbo illo veneranda.

Malum. non sufficieret probatur hoc cum aliud dici possit in baptismo

aliud in ceteris. Nam et pagano conferri potest. de d[omi]ni missa quodam

Sed melius probat y[oung] sequens. non horreat tecum.

Contra columba. i. bonus christianus

Occultus. Attributus. hucus intelligitur omnis occultis. et de his qui tolerantur.

Professio[n]em. Constat[er]it.

per sententiam vel per confessionem. io.

vel per rei evidenciam. vt. s. dixi. m.

c. nullus. b.

Ducibus. ar-

guitur hic quod laicis

sunt mandato su-

perioris potest su-

pendere clericos

et excoriarare. quia

excommunicatio est

potius iurisdictionis

quod ordinis. vt

extra de electis

missa. Nam electio

potius interesse laici

di. lxiiij. adrianus.

et. c. in finendo et

ar. di. xv. bene quod

ben. et causis ma-

trimonialibus. xx

xv. q. v. ab sedem

circa medium sic.

ii. q. v. m[er]ita. hoc

tamen videtur a-

lienum a laico. cum

de rebus spiritua-

libus se non intro-

mittant. vt ex de-

iudi. decreuimus.

imo ut ibi dicitur.

prohibetur platis ut

talia laicis non co-

mittantur. d[omi]nus tamen

papa qui h[ab]et ple-

nitudinem patatis

eis possit comitte-

re ut exco[m]muni[n]carent

ii. q. v. m[er]ita. b.

Contra officium. b. il-

lub intelligitur omni-

notorio simoniaco si

cut de notorio for-

nicatori melius cre-

do quod etiam occultus

simoniacus suspensi-

fus sit. si est simo-

niacus in ordine.

vt. i. q. i. reperiun-

tur suspensus enim

quo ad se et quo

ad alios hoc ideo

dico quia quilibet

peccator suspensi-

fus est quo ab se.

licet non quo ad ali-

os p[ro]pter notorium

fornicatorum et occul-

tum simoniacum in

ordine. unde ab

occulto simoni-

aco quez scis esse si

simoniacum in ordine non debes sacra recipere. vt dixi. i. q. i. si quis a simoniaco. et hoc probatur ex de simo. p[ro]tuas. i. et. xi. q. i. ordina-

nes. Sed a quilibet alio qui adhuc toleratur potes recipere quia liber

quilibet peccator qui ad se suspensus sit vt. i. q. i. sacerdotes non tamen quo ad

alios vt hic patet et. xv. q. vi. c. vi. sic quicunque aliquis est suspensus quo ad

alios non quo ad se. vt extra de clericis peregrinante tue.

Porro. hec sunt verba urbani. **S**i ab indignis. i. quis. presumuntur. i. presumptive officiuntur locum ceterum. et agit de simo. **S**ed ageretur. ab hunc loco usque ad illum. maxo et te fornicatore. et ab isto loco usque ad illum scientem vero loquitur de heretico et scismatico et tres hunc innuerunt differencie inter hos duos. s. inter simoniacum et fornicatore. et inter illos duos. s. hereticum et scismaticum. Prima est. quod simoniacus et fornicator tpe necessitatis duo offerunt sacra. scilicet baptismum et corpus Christi. Sed illi heretici et scismatici baptim tamen secunda est quod isti offerunt sacra et effemini sacra illi tamen sacram. Tercia quod ordiati ab ipsis recipiunt si ne manu impositione sunt. ab illis. non. i. quod. i. manu. i. e. quod. **P**refatorum. ni colat et greg. et sic p. h. quod tamen loquitur de simoniacis et fornicatoriis. **I**nstituta sci licet obsumunt. **S**ecundum. sic est ab ipsis recipitur eucaristia sed non ab hereticis. ut. xxiiij. q. i. si quis debet. **T**alibus rit. i. sacerdotibus. **O**rdinatus. i. ordinum. **S**acrorum. ali. **C**ofo orum. impropre dicuntur ordines confici. **M** De malis. Isla bene innuit quod ab illo loco porro ad hunc locum. hunc tantum de malis catholicis intelligitur. non de precisis nec ecclia dicit illud. nostra votinistas qui verba non inducit auget gregorius a minori. nam hunc die de sanctis metis votinistarum quod habent proprias virtutes et cetera. **F**ormam. i. reveritate habent. quod vera et integra sunt. i. quod quidam et de cose. di. iii. ostenditur. **I**mciati. i. o secrati. sile. d. di. ii. quod corpus. x. i. quod aurum. xxviii. quod caue. sed alter accipitur. xxvii. quod. i. c. i. cu. m. i. **P**er manus. i. quod. **Q**ui apostolorum. i. qui sub nomine apostolorum facti sunt. sed sunt apocriphi. xxx. q. i. aliter manus. sed quid dices de penitenti a nunquid est accipere. **P**er da ab ipsis. scilicet in casu necessitatis bene possumus confiteri eis. et etiam cuiuslibet. ut pe. di. i. quez penitet. Sed tamen licet eis confiteamur. non tamen debemus ab eis recipere pnam. quia nec in eo casu imponenda est penitentia sed innotescenda. xxvi. q. vii. ab infirmis

vel dic quod non debemus eis confiteri. xxviii. q. i. sed illi in fine inducant nos in desperationem sicut iudei iuda cum ei penitenti dixerunt quid ab nos tu viteris. ut pe. di. i. his. p. tatis. **Q**uorum simplex est hunc ralato. **E**x parte ut. xxvi. di. aliter ratione criminis vere diabolus. si quo ad factum dixisset i. detesta seos. bene dixissent sed hunc dixerunt quod non credebatur esse sacrorum. veritate apud hereticos et ita repli. fuit ab augusti. h.

Apellant h. de eo. di. iii. quod.

In baptismo. videt quod nec baptis in necessitate ab hereticis sit accipiebus. nam cordis con tractio solvit. d. eo. di. iii. bapti. vice. sic nec corpus Christi. xxviii. q. i. c. pe multimo et ultimo quod qui credit manducat. ut consecratione distin. i. vt quid paras tentem et ventre. crede et manducasti. rite hoc est ro quod baptis necessarius est. Nam in eo delentur oia peccata ateo quod etiam ignis purgatorij pena non sentitur non aut est ita in eodem contritone vel pniam. p. ea non per purgatorium evitari quod excedit omnem penam quod hic possit quis sustinere. Nam quod hic legitur. ut pe. di. vi. c. vi. xxv. di. i. aliud. pal. est

Necessarius ergo de manibus talium sacerdotum sacramenta suscipi non quod non fint vera quantum ad formam et effectum sed quod dum homini sacerdotes a populo attemptos viderint. rubore verecudie facilius reuocantur ad pnam. **I**tē ex sexta modo

Qui uxore ducere voluit ante ordinem

Subdiaconatus hoc faciant.

I quis eorum qui accedit ad clericum voluerit nuptiali iure mulier copulari hoc ante ordinandum sub diaconatus faciat. **I**tē ex octavo carth. tercio. Lectores a uxori ducat aut continentiam profiteatur.

Lectores cum ad annos pubertatis veniunt cogatur aut uxores ducere aut continentiam profiteri. **I**tē gregorius bonifacio episcopo regitano. **S**ubdiacones continentiam obseruare debent

Subdiaconibus tuis hoc quod de singulis statuimus decernimus obseruari. nec illam diffinimus nostras cuiusque stumacia finas aut te meritate corrumpi. **I**tē urbanus in modo secunda apud meliam.

Beneficio et officio careat quod post subdiaconatum uxoribus vacant

dicitur. ut institu. de atrop. h. minorem. sed quantum ad matrimonium strabendum dicitur plena pubertas. xxiiij. anni in viro. vel. vii. anni in muliere. ut ex hunc sponsa. impub. puberes. penuria non patitur

Cogantur h. e. placuit. o. h. illud quod ecclia. ar. lv. di. c. i.

Subdiaconibus. continencia. quod non est fauore aliquius persona ob

mittendum quod statutis generalibus continetur. lxi. di. miramur.

A Os seruituti. qd h dicitur intelligo qn qm infimomialiter ducit vxores. et in eo casu filii redigentur in seruitute ecclie vt. xv. q. vlti. cū multe. primo tñ ipse epus redigit in seruitute eas si pte fieri. vt. lxxxi. di. quidā cleri. h si ipse non sufficit tunc iter ad brachium seculare. vt. h d. Sz obicitur nōne pncipes bñi iurisdictioez sup istā qn sit laica. quare g indulgetur eis istud cum ipi pnt p se eas pumē si legitima vxor esset ista tunc plā nū cllz q legitima vxor fortitur forz ex persona viri vt. ff. do iufsd. om. iudi. cū quedam. Sed illa que non ē legitima nō vt. ff. ad munici. l. te iu. re. h vlti. ad h pte dici q cū sit te familia sacerdotis ē d foro ecclie sic et alii qui sūt d familia eius. vt. x. xxx. di. iudicatū. x. xii. q. ii. ecclia z. seruos. vel ido cē setur de foro ecclie quia delicti in psonam ecclie. q. ratione delicti dicitur in me pncip. caps. hce iuridi. ationem. et ratio. ne delicti fit qd de foro alterius. vt. vi. q. ii. placuit. **M**ulctetur. hodie deponitur. vt. ex de vi. et. x. cleri. vt. el. clericor. mores. et. lxxxiii. h. si qd eps. et. ex de simoni. nemo. sed illud ē verum qn pce vel precio consenserit. vt. ibi d. in illa cōst. vt. clericor. si autē epus negligens es. set suspenditur p duos mēses. vt. i. q. i. quicqbd. **R**ubescant. secretor. ex h p. q. ecclia nō iudicat d. occultis sic. xxxii. q. v. xpiana. q. i. q. y. pculisti. et. vi. q. i. si oia. et. ar. p. opinione illo. q. d. cūt q. oe cultū delicti nō irrogat regularita tem. io. qd est ex pressum hodie ex d. tēp. o. c. v. mī. in homicidio et. simonia in ordine. i. q. i. repuntur. b. **E**mo. virgo qd si credit se cōtrahē cū vgi ne et. ē corrupta. dico eū nō esse p mouendum cū sit maritus corrupte. vt. li. di. qui in aliquo. q. ibi nec error nec violētia excusat. xxxii. q. v. ille aut. sicut nec casus excusat. vt. xv. q. i. c. vi. quid si pmo corrupi viginē et postea despōnsauit eam. ar. q. v. buere eam non possum si volo promoueri. vt. xxx. q. v. qualis. et. i. di. pxi. **D**maritū. h notauit in qnibz. = **C**oniuicuus q. Nota. s̄uetu Lacuit abstine. i. nō cōtrahē. dīne seruanbā in mīmonio vt. h

et. i. s. qm. et. c. de. og. spūa. c. iij. sed stra te spōn. bu. tuas. et ex hoc videtur q. epus in sua diocesi possit statuē. ne accoliti strabat. sed credo hanc s̄uetudinē referendā ab bñficia. vt. si s̄uetudo ē q. accoliti vxorati habeant beneficia ipa seruetur. hodie corrigit per dec.

S extra de cleri. ou. iohannes. et. c. decorem. **E**riati. habitū. bñ dicit habitū et votū q. solus habitus nō sole

nizat votū vt exē te regul. porcīm.

Post mortē.

b ista vxore pmo ti dic q. eo ipso q. bat ei licentiaz in telligitur votere similiter et iam ea cuius maritus fūcepit habitū reli gionis. vnde neu tra tehet strabē si tamen contraxe rit tenet hī q. dā nā votū nō fuit solemnatū. dissigue tñ vt. hmoi ux or sciat ius. vel di

catur sibi q. tunc vnde intelligit nō tñ solempnat votū si vo ignorat nec ei dī. nō intelligit vnde. in vxore tñ

pmodi secus pos

set dici non apter votū h. apter oti tutōez ecclie. vt sci

licet nō sit mīmo mū si strabat. et

vñ. expiessum. s.

.xxviii. vi. q. fuit

.h. dicit q. utraqz

vxore et pmodi et

ingressi votū b. p

senti dirimit. h. nō

solempnatū sit. Jo

fa. dixit aliud esse

in vxore pmodi a

liud in vxore in

gressi. q. illa post

mortē strabat. h

vxori pmodi non

q. ē ratio diuersi

tatis q. ē dignior

clericatus q. mo

nachatus. nā etiā

bigamus p. esse

monachus. xvi. q.

.i. legi. Sz mirū ē

q. tatus vir dixerit

h. cū manife

ste obquiet. xxvii.

.q. i. agat. vla. et

.c. si qd ouigatus

et. xxviii. q. v. qui

vxore. possit autē

dici q. votū vxo

ris solempnizatur.

ex votō viri pro

moti. et ita vir cō

municat vxori v

tū. de h. sup. c. qui

Q. vxorem

omā. ducē

.i. retinē bñficia

Secte alteri⁹

.j. xxviii. q. i. caue

et. c. non oportet.

suoz suoz. vt. lxxxi. di. colum⁹. et. c. in

Itoneas vxores. omibz.

Suspitionis. quia suspectas

N. mulieres habebat vt ex te cohabi. cle. c. i. et. i.

Ospiciolū. malū. notandū est ar. a cōtrarijs. si vnum est bonum

Esterdixit. aut sororē. in quibz nichil

seu criminis estimare fedus naturale permittit vt ex te coha

bi. cle. et mulie. c. penul.

suoz suoz. vt. lxxxi. di. colum⁹. et. c. in

Itoneas vxores. omibz.

Suspitionis. quia suspectas

relicum est malū. fallit in p̄digilate et auaricia. Item duo cōtra
ria q̄icq̄ inueniuntur bona ut nutere et non nutere. et quotidie com-
municare et nō sūcere. xxviii. q̄. i. sic enim de cōse. di. ii. quotidie. et
ar. C. de p̄cur. exigendi. ibi iustius tamen est

Resbiter. p̄fbram. cū qua in minoribz ordinibz straxerat
S̄lires. et matricurie. h̄ntes curā de rebus ecclie

Di. xxxii.

Cce. h̄ q̄ri

E tur. h̄ iti-

tulae. di.

xxxii. in qua ma-

gister ostendit q̄

bigami cōpore vi-

ciat. vñurij. pu-

blice penitentes

lulores in cena.

furiōsi. arreptiti.

accipientes mere-

tricem in vxorem

habentes concubi-

nas non p̄t pro-

moueri. q̄icq̄ tam̄

dispensatur in cō-

cubimarij. h̄. e. c.

vlti. et nota q̄ in

p̄mis duobz capi-

tulis accipit mḡ

ocubimā p̄ vxore

quā q̄s duxit sine

solemnitate. vt. i.

•xxviii. di. h̄. ocu-

bmā. Sz. h̄. intelli-

git de vera ocubī-

na quā si quis ha-

buerit post baptis-

mum. p̄moueri nō

dēbet. vt. xxv. di.

•c. vi. Item enim

ē. si an bāpma ha-

buerit et post alia

am vxorem vel o-

cubimam.

Si quis post

acceptū. ma-

xime. vel determi-

nat vñum. h̄. pos-

tum habuerit

Concubinaz.

pmā vxorem. t̄is

tam̄ ex dispensa-

tione q̄icq̄ p̄mo-

uetur ut. h̄. e. ha-

buisse. et. xxviii. di.

fraternitatis

M Aritū. ocu-

binaz. ar. q̄

si q̄s habuerit vir-

ginē ocubimā līcē

postea eam fumat

in vxore q̄ nō p̄

p̄moueri. vt. xx-

ix. di. curandum.

et. c. p̄cipimus. et

xxx. q̄. v. qualis

C Meretricez.

xxxii. q̄. i. non est

culpandus. ar. cō-

tra. et ita ex uno

eodem factō pu-

nitur quis et me-

retur. ff. quibus ut

indignis. l. i.

b Injusta. i. ex

indignatione vel

ex mina cōmotōne.

secus si p̄pet necessitatez fecerit. vt. lv. di. si q̄s

a medicis

i Ilos. talis etiam deponitur. xlviij. di. de petro. et. c. quoniā

k Demitentia. vt. di. li. qui in aliquo. et. l. di. de hijs.

QIn furia. tam̄ promotus nō deponitur. vt. viij. q̄. i. quis

Omnimenter. de istis qui ita vexantur. distinguendum est. nam si

frequenter cabunt non debent ministrare. vt. viij. q̄. i. c. i. Si vero ra-
ro emittunt voces confusas similiter non debent ministrare. vt. i. viij.
•q̄. ii. c. ii. Si autē raro nec emittunt voces confusas possunt h̄ habere
debet coadiutores. viij. q̄. i. illud. promoueri autem non possunt tales
ex quo passi fūt semel. vt. s. e. maritū. et h̄ est opinio. b. nec habet in
hoc cōdītōnem. In temonicis similiter nulla cōtradicō inter. b. et

alios quo ad pro-
motionem. quia
omnes dicunt q̄
nullus talis debet
p̄moueri. vt. i. c.
maritum. et. c. cle-
rī. in promotis
distinguit. inter.
b. et alios. Nam
dicūt alii q̄ sicut
non. debet promo-
ueri qui semel est
arreptus a demo-
ne ita nec officiū
p̄t exercē etiam si-
am p̄motus sit.
et qui hoc dicunt
illā līram q̄ tñ aliē
intelligunt q̄ bus-
go. nam dicunt q̄
hoc relativum qui
refertur ad proxi-
me positum. s. epi-
lenticos. et est sen-
sus literē epilenti-
ci non debent se in-
gere in diuinis sa-
cramentis

■ Vel indiscus-
se. i. temere ex-
ptis illis epilenti-
cis q̄ raro cabūt.

o Passiōnibz.
i. q̄ sine vocis cō-
fuse emissione. et
spume iactatione

■ Qui tamē. b
moniaci

q Et ipi. i. isti q̄
h̄c non faciunt
h̄ tantum cabunt
debent esse tam
diu suspensi donec
apparet eos per
annum vnum esse
liberatos. i. non oc-
cupatos in cursu
demonū. i. appare-
at q̄ illa passio n̄
ē demonica. sed
epilentica. b. ve-
ro. dicit in demo-
niacis promotis
q̄ si per annum ste-
terunt et non fu-
erunt passi supra
dicta possunt ex-
ercere officia diui-
na. vnde dicit q̄
illud relativū qui
refertur p̄ temo-
niacis. et p̄prie se-
cundū eū ponitur
in fine liberati.

■ Spacio. i. viij.
•q̄. ii. c. vlti. cōtra-
sed ibi dubiū fuit
hic certum

ptis copulat. à ocubimā habuit di-
stinguēdū ē. ante q̄ vxore duxerit
fīue p̄ morte vxoris. **Vñ** btūs
greg. ait **D** uarum m̄tronarum ma-
ritus p̄ bāpma clīcus ē ordīne.

M Aritū duarū matronarum
post baptisū clīcū non or-
dīadū censūmus. nec eū qui vñaz
quidē ocubimā vel meretricem in ma-
trimonio assumpit. nec illum q̄ se-
metip̄m absēdens quodlibet mem-
brum indīgnatōne aliqua vel iusto
vel iniusto tenore supatus trūcaue-
rit. nec illos q̄ usuras accepisse cō-
ūncītur. aut in scena lūfīsse noscun-
tur. nec eū qui in publica pmā mor-
talia crīmina defleuit. nec illū qui i
furīa d̄sūs alīq̄ insaniuit. vel affli-
ctione dyabolica vexatus ē. neq̄ eū
qui p̄emptionem ac imitationē sy-
momis magi obtulerit pecuniam.
■ Itē pius papa felici ep̄o capitū
lum terciū **A**rreptici vel epilen-

O tici altaribus non ministrēnt
D Ommūtēr diffīnim. ut nul-
lus de hijs qui aut in terra arrepti-
a demonibz elidūt̄ur aut quibz=libet vexatiōnis incurſibus effe-
runt vel sacrīs audēt̄ ministrare al-
taribus. vel indiscusse se īgerat sa-
cramentis d̄mīs exceptis illis qui
corporū īcomoditati dediti sine hu-
iūmodī passiōnibz in terra proban-
tur elisi. qui tamē et ipi tādiū erūt
ab officio suo ordīne et loco suspen-
fi quousq̄ vñius anni spacio per di-
cretiōne ep̄i īuenīt̄ur ab īcur-
su demonū liberati. **■** Itē nicol. pa-

L erici q̄ i ad-
pa De eodē
lescentia a demonibz cogno-
scunt̄ obſeffi ad superiore sacri
regimīnis ḡdū accedē non possunt
■ Item gelasius papa. De eodē
D q̄ adeo sane cōpīmus i illi-
cita queq̄ prūmpe. vt īreti-
tis a d̄monibz similibusq̄ passiōnibz

U S̄q̄ ope. in diuino obsequio. **■** Necessitatē. i. infirmitatē
C Ne quibuslibet. p̄ma ratiō
S Autiatum. id tebilitatum. vt. xlīx. di. c. i.
D Diuina. i. mōtaica.
■ Quantomagis. quasi diceret ex quo viciati corpore remouentur
etur multomagis viciati mente. ar. xxviii. di. sedulo

L Aici instituerūt i informauerunt
causa latetur ande libidinis
N Abuisse ambiguis s. xiiij. d. sicut otra sed die q̄ triplex ē ani
biguitas ambiguitas iur ambiguitas facti ambiguitas perso
ne vbi ambigui
tas juris est ibi &
similibus ad simili
ta p̄cebitur vt
xx. d. de libell.
& de tali ambigu
itate loquitur illud
capitulū sic h̄ vbi
factum est ambi
guum nūquam fe
renda est senten
cia in alicuius pre
iudicium vt xi. q.
iii. graue h̄ ideo
dico q̄ si nulli fit
prædicium vt in
baptismo et cōse
cratione vel orbi
natione bene fere
tur i dubio certa
sentētia scilicet vt
baptizetur vt ec
clesia cōsecrēt vt
de nouo ordinetur
vt b̄. d. iii. p̄nu
los et d. i. solēni
tates et xviii. d.
p̄bri tñ quādoqz
dubitaz de facto
et fertur sentētia
in p̄iudicium alte
rius vt ex de spō.
iuemis. sed istud
est p̄pter pericu
lū anime. vbi aut
ē ambiguitas per
sonae sed certū fa
dam est bene fer
tur sentētia certa
vt v. q. i. quidam
D Prefumas ar. q̄ occultū deli
ctum reddit homi
nem irregularem
ar. contra d. px.
erubescant dic ut
ibi. h̄ forte in eo
casu quoniam non
penituit super cri
mine

C Comittendū.
sed quare non in
dicitur h̄ ei expur
gatio q̄ exilis fuc
it infamia. et sic
quandoqz aliquis
aprie conscientie co
mittitur vt s. di
iii. deniqz t. xv.
q. viii. c. i. et xx
xii. q. iii. vir cum
apria uxore

D Deposito i.
suspicio quoqz
satissicat sic pos
m. xxi. q. ii. quo
mam

Di. xxxiiij.

D Omestica
rum In
bac. xx.
xiiij. d. ostendit
q̄ domesticis per
sonis clericis no ex
bibeunt nimiam

sacrosancta mīsteria tractare tri
buantur. Quibus si in hoc ope pos
itis aliquid p̄prie necessitatē occur
rat quis de sua fideliū salute con
fidit ubi ipos ministros curatōnis
humane tanta prospexerit calamit
ate vexari atqz idō necessario re
mouēdi sunt ne quibuslibet pro qui
bus cr̄stus mortuus est scādalum
ḡnetur infirmis. Postremo si cor
pore sauciātū fortassis aut debilem
nequaq̄ sancta ottingere lex diūma
permisit quantomagis domi celestis
dīspensatores esse non ouemt quod
deterius est mēte pcussoſ. Item
innocēti papa. felici ep̄o capuano
Qui tpe baptisimi uxores habent si
postea religiose vixerint clīci fieri n̄
L Aici qui habentes phibētur
uxores baptisati sūt ac sic se
instituerūt vt in nullo opinio eorū
vacillet aut clericis iuncti sunt aut
monasterijs exquo baptizati sūt ad
heserunt. si non concubinam si non pe
licem nouerint. si in bonis operibus
vigilauerint non prohibentur b̄moi
ad clericatus sortem assumi. Ce
terez antea sumptū sac̄ ordīne quos
dam legimus concubinas habuisse
quos tñ sac̄ canones nō reūiūt. si
post sacrum ordīne ab eaꝝ omixtio
ne sese immaculatos custodiunt
E Vñ ḡreg. andree tarentino ep̄o
De quodā ep̄o qui aī ep̄at apicē
N Abuisse concubinam habuit
te concubinā manifesta verita
te operimus et te illius crīmīnis per
ticipatōem habere cognouimus de
qua etiā contraria est quibusdam in
nata suspicio. Sed q̄ in ambiguis
rebus absolutū non d̄ esse iudiciū
hoc tue conscientie committendū esse
eligimus. Quia de re si in sacro ordī
ne constitutus eius te recolis pmixtī
one maculatū sacerdotiū honore de
posito ad ministrādum nullo modo
p̄sumas accedē. scitur i anime tue
piculo te ministrare et deo n̄o te si
ne dubio rationem reddere. si hu
ijsmodi sceleris conscius in eo quo
es ordīne celans veritatē p̄manere
vulneris

O **XXXIII**

D Omesticarum quoqz per
sonarum immoderatam fa
miliaritatem ep̄m vitare
optet. Vñ nicol. p̄p aldūmo ep̄o

Familiaritatē. et q̄ non intererunt clerici venatōibus aut aucupa
tionibus. Secundo ostendit qualiter accipiatur concubina in superio
ribus capitulis. si quis post c. maritū c. habuisse que capitula sūt
s. d. prox. Tercio adiungit de multis non promouendis. et q̄ biga
mi quandoqz pmouentur ab subbyaconatum. Quarto ostendit q̄ cle
rici n̄ on debent in
tere se coniuijs
mupt iaru. Infine
ostendit ppter cu
ius vidue copulaz
quis impeditur a
promotione.

Q uoniam
germanos.
i. teutonicos qui
funt verū germe.
vel vere nobiles.
ar. ex de preben.
venerabilis extra
de elec. venerabi
leni.

I Venatorem.
existentem vena
torem. ne obiciat
de eustachio. lxx
xvi. d. esau.

Etiam sanguineaz maximam fa
miliaritatē vitare oport̄ ep̄iscopū

Q uoniam relatione fideliū no
stris auribus intimatū est q̄
leufredus ep̄us qui iuuemis esse di
citur venatōni fit deditus. qd viciū
plurimos & clericali cathalogo vel
genere dumtaxat germanos & gal
los irreuerenter implicat. Verum
iste si ita est vt audiūmus merito
iuuenis dicitur quia iuuenilibus de
fiderijs occupatus nulla grauitate
constringit. Prā vt b̄tus dicit ie
romimus venatorem nūq̄ legimus
esse sanctū nichilominus autem re
latū est apostolatū nostro de h̄ epi
scopo. q̄ cum quadā filia sua immo
deratā teneat familiaritatē. et ob
id mala fama ei orta fit. pro qua re
a sanctitate tua ceterisq̄ coepis su
is ammonitus atqz corrept⁹ ē sed
nullaten⁹ emēdatus. q̄ res in h̄ ma
xime displicet et magis ac magis
de se reddit opinione deteriorez. in
quo beatitudini tue i coeporū suo
rū rationibus non obedit. et per mo
bedientia in culpam pt̄oplasti re
labitur. Dportet ergo fraternitatē
tuam finodale cum ep̄is & suffraga
neis suis duocare ociliū. et h̄uc salu
taribus eloquijs ep̄m ouenire atqz
illi pastorali dignitate vel auētate
pcipe. quatinus ab oīm bestiarū vel
volucru venatōne penitus alien⁹ ex
istat atqz ab immoderata filie sue fa
miliaritate semet omnino coherce
at. q̄ si parere otempserit & tam p
venatōnis declimatōne q̄ pro immo
derata filie sue ouersatōne vitanda
robis ammonentibus obedire distu
lerit a vestro collegio excōmunicā
tus abscedat. quod si h̄ adhuc cō
tumax apparuerit a mīsterio ces
sare dēbit. Ex ocis. auref.

E Discopū p̄bri aut dyaconē
canes ad venandum aut accipitres
aut huiusmodi res habere non sīc
quod si quis taliū p̄sonarum in hac
voluptate sepius detentus fuerit. si
ep̄us est tribus mensibus a cōmuni
one suspendatur si presbiter duobz
dyacon⁹ vero oīm ab officio et cō
munione suspēdatur. Itē ex eod
ambis seruis dei venatōnes

et filuaticas vagationes euz
camibz & vt accipitres aut falcones

Fama. non q̄
aliquid ibi seu cri
minis existimare
tur ppter fed⁹ na
turale. sed q̄a co
ram omnibus eaz
minis osculabat
et ponebat caput
in gremium eius.
et ideo non fuit ei
indicta purgatō.
sic extra de pur
ca. cū in iuētute

C Coepis. ar. q̄
sol⁹ metropolita
nus non p̄t audire
causaz ep̄isci p̄
tiam ciuilem & xi.
q. i. si clericus. et
vi. q. iii. si inter
B Bestiarū. j.
lxxvi. d. qui ve
natoribus

Excommunicatus. ut non inter sis cū eis negoceis oīibz. xviii. di.
Concubina. sī respicit qd̄ dī. s. px. c. i. placuit. et. c. se.
Affilicetur. i. amplectitur. **L**ex noīat canonica. vt. f. c. px.
 vel ec̄ lex ciuilis q̄i ocubimat̄ a lege nomē accepit vt. ff. S. oīu. i. cō
S q̄. ocubimā. i. mulierē nō solēnter duc̄t̄ sed tñ cubimatu
 mutuus con
 tentus interuenit
 q̄ alia ocubinam
 nō h̄. vt. xxx
 q̄. q̄. nemo. xx
 x. q̄. v. aliter. cō
 h̄ ibi loquitur quā
 do non constat to
 mutuo consensu
Conmūctōne.
 Em̄ leges ita ē q̄
 si impares sunt p
 sone strabentium
 in facultatibz vel
 genere nō p̄sumit
 matrimonium nisi
 totalia mīstra in
 terueniant. vt. C.
 de nupē. impiat.
 q̄. imo et illō. ff.
 de donacē. donatio
 nes. secus si pares
 ff. de ritu. nup. in
 liberos. sedz cano
 nes semper p̄sumi
 tur adulterii. nisi
 apparet lega
 les solemitates.
 vt. xxx. q̄. v. aliter
 ex. d. clam. despō.
 cum inhibito
Ratermita
 tis. patitur.
 ecce. C. vbi plus
 iur. habet luxuria
 q̄. castitas. q̄. ca
 stus h̄ repellit si
 straxisset cū secū
 da. sed fornicator
 non. Itē p̄ illud. c.
 quidā dicit̄ tero
 gatum esse illi. x
 xv. di. c. vi. q̄. cū
 istud sit equitas
 et illud rigor me
 rito preponitur ri
 gori eq̄tas. vt. xl
 v. di. licet. l. di. p̄
 deret. ex. de fur. c.
 ultimo.
Professura.
 alibi dicit̄. q̄ te
 be vēdi. vt. lxxxi.
 di. quidā. alibi di
 citur q̄ re digitur
 in seruitute. ut. x
 xxii. di. eos. h̄ dic
 q̄ diuerdit as pena
 rum ep̄o dat opti
 onem. extra te of
 fi. del. de causis.
 vel distinguas an
 fint publice duc̄t̄
 quasi vxores vel
 non. xv. q̄. vi. cum
 mīte. sed qualiter
 precipitur illi itra
 re religionem cum
 h̄ res non sit pre
 cepti. vt. xxxii. q̄.
 i. integratas. dic
 q̄ ratōe delicti co
 gitur intrare mo
 nastrum aliquis
 quantoq; ad agē

non habeant interdicimus. **I**tez
A ex dictis augustini.
Vdite carissimi mēbra xp̄i et
 mīris catholice ecclie filij. qd̄ dico cō
 petentibus audiant fideles. qd̄ dī
 co fidelibz audiāt et op̄etētes. qd̄ dī
 eo fidelibz et op̄tentibz audiāt ca
 thecumini. audiāt aut̄ oēs et timeāt
 et nemo ḍēnāt. fit michi i isolatōe
 vester auditus ne vobis fit i testimo
 nū dolor me⁹. Cōpetētibz dico for
 nicari vobis non licet. sufficient vob
 is uxores. audiat deus si vos sur
 di estis. audiant angeli si vos ḍēm
 nitū. ocubimas habere nō licet vob
 et si non habeatis uxores. tñ non li
 ciet vobis h̄re ocubimas quas p̄te
 rea dimittatis et ducatis uxores.
 fatomagis damnū erit vobis si vo
 lueritis habere uxores et ocubimas
Cocubima aut̄ ea h̄ intelligitur
 que cessantibus legalibus instru
 mentis vmita est et iugali affectu
 affliscitur. hanc iugem facit affe
 ctus. ocubimam vero lex nominat
De hac dicit̄ in ocilio to⁹. **Q**ui
 nō h̄ yxore ocubimā sibi h̄iceat h̄re
E h̄ q̄ nō habet uxore et p̄ uxo
 re ocubimā habet a vñione nō
 repellaet. tñ vñius mulieris aut̄ sci
 licet uxoris aut̄ ocubime fit iūctōe
 ptentus. **I**te Iudorū de distan
Atia veteris et noui testamenti
 R̄istiano non dicas plurimas
 sed nec duas simul h̄re licitū est nisi
 vñā tātū. aut̄ uxore aut̄ certe loco
 uxoris si vñix deest ocubimā. **C**eterū si non talis cōcubimā fuerit et
 etas illius de quo agitur future m
 cōtinētie suspitionem auferre dī
 scitur. ap̄lica cōcessione ad ordinem
 diaconatus puehi potest. **V**nde
 pelagi⁹ papa scribit florētmo ep̄o
Qui post uxoris trāfītū de acilla ha
 buerit filios diacon⁹ fīi n̄ p̄hibet
Fatermitatis tue relatōne su
 scepta eius latorem secūdas
 quidem nuptias exptū nō fuisse di
 dicim⁹. castitate tñ eū priori no ser
 uasse coniugio designasti. et q̄uis
 multa fint que in h̄moi casibus ob
 seruari canonice iubeat sublimita
 tis auctoritas. tñ q̄ defect⁹ nostri
 tēporis quibus non solū merita sed
 corpora ip̄a homīnum defecerūt dī

dam penitentiam. vt. l. di. si ille et. lxxxi. di. si q̄s clericus. vel expone
Subem⁹ osulim⁹. h̄ de stricto ure loquitur. vt illud. xxv. di.
 I q̄s nullatenus primū non valet quia nūc marit⁹ cor
Quādū. virginem. xxx. q̄. v. qualis

DRecipim⁹.
 lras. xxxvi.
 di. illatos
Sz si quos. iā
 ordinatos supple
 aliter item repe
 teret
Niciatum. e
 normiter.
S I cuius uxo
 rem. admit
 ti. sed nomine vide
 tur hic nimius ri
 gor q̄ aliquis sine
 culpa sua punia
 tur. ppter hoc in
 telligunt quidam
 qd̄ h̄ dicitur quan
 do maritus est pa
 tronus turpitudi
 nis et leno. Sz cer
 te tunc repellere
 tur ppter ap̄rium
 delictum. vt. xxxii
 q. i. c. i. et. ii. dī
 q̄. q̄. phibet iteo
 quia est maritus
 corrupte tñ si nō
 cognouerit eā p̄
 adulterium perpe
 trati bñ p̄moue
 tur. h̄. c. v. l. Sed
 pone q̄ vir accu
 set uxorem te abu
 lterio nūquid p̄
 bente accusatōne
 tenetur ei reddere
 debitum si talis ē
 qui volit promoue
 ri. dicunt quidam
 q̄ nō q̄ si reddit
 fit ei p̄iudicū sic
 nec cogitur redde
 re debitum ei quā
 audiuit esse anel
 lā. vt. ex. de cōi
 gio fuorū. p̄pou
 it. h̄ tamē ibi alia
 ratio est. q̄ cū bua
 est. nō ē matrimo
 nū. xxix. q. i. c. i.
 sed h̄ est mīrīmo
 nū. vnto melius
 videtur q̄ sibi pre
 iudicet agnoscen
 to eā q̄ illi iniuri
 am faciat. et sēz
 h̄. h̄ sequit̄. q̄ ali
 quis puniatur ex
 eo q̄ tenerē facēt
 ex necessitate. rē oē
 id. xxii. q. iii. na
 buclotonosor. v.
 vasis vbi dicit̄ q̄
 nemo puniendus
 est ex eo qd̄ nēcē
 habet facere. Itē
 ex hoc sequitur q̄
 aliquis p̄ vno fa
 do meretur penaz
 et p̄mī. qd̄ ē con
 tra illud. viii. q. i.
 sciendū. Itē ex h̄
 sequitur q̄ aliq; ex
 vno fco et meret̄

Alentino. hunc casum habes extra te biga. debitum
C Sociata. cum valentino Di. xxxv.
 Quibus sequitur. si agit de tertio capitulo regule oportet ordinandum non esse violentum sed sobrium. et introducit multa in commendationem abstinentie et in reprobationem ebrietatis. interserit etiam te pena illorum qui frequenter indulgent ebrietati et dicit quod minores corporaliter puniunt maiores pro admonitionem. xx. diebus omione priuantur ut. i.e. c. vlti.
Sel quia veter pinguis veter grossum sensu generat. xlviij. di. s.
E si ergo Piscopus. a lee. clerici. non debent ludere vel ludis iteresse. vt ex vita et hoc clerici. nec participes erunt ludentibus. nec inspectores ludii. vt i. aut. de sanctis epis. s. interdicim. coll. ix. Sz nunquid per repeti id quod in alea potitur. dicunt quod non. si pauperibus est eroganda pecunia illa ar. xliiij. q. v. non sane. cum enim turpitudine veritatem ex parte virtutis melior est obitum possidentis. ff. de sdi. ob turcam. l. iij. tñ melius credo quod possit repeti. vt. ff. d. aleatoribus. l. vi. in fi. et etiam usque ad l. annos. vt dicit grecia constituto. C. de leg. et sup. fu. et d. ale. et si quis existens malea res suam redidit non tenetur de euangelio. ff. quarum rerum ac. non datur. si filio. s. i. licet autem. si prohibetur ludus tñ p. coniunctio habebit potius ludi ut. ff. e. l. vlti.
Deseruit. id est valde fuius. vt illa positio de augsmentet. ff. depositi. l. i. m. p. q. priuat ut ibi sepe peccor morte moritur. qd de peccato ita.
S Desinat. non s. p. quolibet et de hacten statim episcopum fulmina. ut vel excoriuerint vel deponant. ad id facit. xlviij. di. episcop. et. xliiij. di. c. vi. si quotiens. peccat hoies sua fulmina mittat. jupiter exiguo tempore solus erit. **P**riuetur. aut verberetur ut. i.e. c. vi.
B exordio. nec carnis. et tñ lamech fuit venator. si illus fuit aperte pellere non aperte carnes

nuptiaz morte interueniente a viro suo diuisa fuerit. Ceterum si anq; conueniant fatali necessitate ab alterutro diuisi fuerint licet et ex sponsalibus viror fit appellata non tñ post mortem sponsi. et si in propria domum fit duxa et cum eo relata vidua appellatur nec ex eius copula a sacris ordinibus aliquis prohibetur. **V**nus per lagius. **Q**ui cum alio relatam non tam illi nuptiam virorum duxerit sanctos fieri. **A**lentino. tñ non potest clericu cui mulier cum alio ante relata non tñ illi nuptia sed virgo permanens post mortem eius cum quo relata sposo erat sanguinali est copula sociata quod iterum velamen accepit nullum in promouendo genetum obstaculum. quod nichil est quantu ad hunc articulū pertinet quod ei de canonicis obuiet institutis. **OI XXXV**
A Quibus ordinibus bigami probantur et utrum reputentur bigami qui ante baptismum haberunt unam et post baptismum alteram. et an licet sortiri uxores in sacris ordinibus constitutis multorum auctoritatibus breuiter monstratum est. **S**equitur autem in descripto illa apostolica ut sit sobrius ille qui ordinatus est. non vinolentus. quod ex auctoritate veteris testamenti introductum est. **M**inistri enim temporali prohibentur vino et sacerdos bibere. ne ebrietate corda eorum grauentur. vt sensus errorum vigeat semper et temus fit. vt quod ventre mero estuans facile despumat in libidine. **V**nde noe in ebrietate nudauit femora. loth quez sodoma non vicit vina vice ruit. **M**od autem vinolentus esse prohibetur. non semper sed frequenter vino repletus debet intelligi. **H**inc et in canonibus apostolorum legitur. **D**yaconus autem proibit a eis ebrietati et alee debuies. **A** nisi defierit omniione priuetur. **P**iscopus autem proibit aut dyas

In signum. per ea fideles discernentur ab aliis vel fuit signum in teroris circumcisionis. vel signum fuit futuri baptisimi. quia tunc per circumcisioem tollebantur peccata sicut nunc per baptismum ut. i.e. c. vii. qd apud nos. iii. erit contra. sed die quod facile non potest impleri. **I**mplere sibi vel dic quod nullus tunc potuit eam implere quo ad hunc quod adipisceretur vita eterna quod per circumcisionem non aperiebatu: amna celi. licet iam in inferno esset perclusa. secus hodie per baptismum ex te baptis. et eius certe maiores. vel ideo dicit istud. quod contrarietas fuit in lege quia cum perceptum fuit quod die sabbati non fieret aliquid opus ita preceptum fuit quod octava die circumcidetur puer. potuit contigit esse quod sabbatum esset dies octauus ab ortu pueri. sed tandem in hoc non pecabantur propter impossibilitatem ita autem eis fuerunt dura data precepta quod ex suppbia direxerunt. non deest qui impleat. sed deest qui iubeat.

m Duritia. tam pccm erat ut noctatur ex de diuini. gaudemus. **n** Et o. q. e. vltima lira grecorum. **o** Ad a. que est prima lira latmorum. ar. quod restituta re ad p. st. statum p. ora uera restituta untur vt. xxvi. q. vi. si quis de corpore. ff. de seruirus. p. b. qui Itar. quod non fit miseria rei si restituitur ad p. meum statum sic. ff. d. pact. si v. nus. s. q. in spem totis.

p Nec comedimus. id est suadimus non comedere consilium est.

q Dedicatum est. id est in usum a. sumptuum est.

r Celestie principes. id est plati. de ose. di. corpora.

s Propheticus. s. michae.

t Lautis. id est deliciis.

u Epulis. i. eternis deliciis quod multo labore queruntur de co. di. v. no tales.

x Exteriores. i. ex toto ex lucem. ar. xl. di. quilibet. **v** Ductas. plenaria venter facile te ieunis disputat vt. xii. q. i. gloria episcopi ar. quod archipriacomo cum visitat prochias non est ex illis praestanda procuratio vt. x. q. iii. illud. hoc est verum ante visitationem factum ex

Sed censi exigit greg. et die veneri. nam dominica die dominus cepit facere mun-
dum ut lxxv. vi. qd die alii tamē dicunt
qd omnia simul creauit. vñ salomon qd viuit in eternū simul omnia
creauit. s; oia simul fecā fuerūt. n; tñ simul dici oia poterāt. etiā seri-
peura vtrit tali distinctione ex de fū. tri. e. i. Et capitulū istud indu-
bitur ad detestabā ebrietatē siue gulā. pmo qd p ea veieraut hūana
obitō. secundo ex-
emplo noe. tercio
qd seruitus ē indu-
cta per eam. quar-
to exemplo loth.
Deinde omendat
sobrietatē exem-
plo abrahe qui ci-
bū ministravit an-
gelis sine vino. et
exemplo iohannis
baptiste.

b Bestie. i. ani-
malia. nā qnta die
fuerūt creata vo-
latilia et pisces.
gen. i.

c Cepit mūb

d Fenari. i. ces

e Desit sare

tūc fuit bō spolia

tus ḡtuitis et vul-

nerat fuit i natu-

ralib. de pe. di. ii.

f Jeiumū adā

i. abstinentia

g Preuaricato

s. fuit

h Latebra. qd

abscondit se abaz

a facie dñi.

i Reuocavit-

ar. qd pmi parētes

saluati fuit. de pe-

di. i. sic pmi. et de

o. di. i. bñ duo

k Iunetū. id ē

carnē suā quā pa-

scit bō sic iunetū.

l Non esset. s.

bi. i. ius ḡtū. o ē

sed ibi solui

m Prelatōis. qd

caim iterfec abel

fratrem suum

n Pieta. p̄na

o Ebrietas. id

ē ebrius

p Temptat. i.

mebriant.

q Parat. i. ef-

fectus. istud vult

dicē qd vīm ex se

duos p̄dixit ef-

fectus. pmo ebrie-

itatē. deinde ince-

ltū. et ebrietas fu-

it deterior effēcūs

vīm. vel aliter ex

ebrietate. p̄cessit

Fuit. Itē ex ea

p̄cessit incestus

qui deterior ē. vel

illud vult dicē qd

filia deterior ē qd

mater. qd moabi-

te et amonite que

ab illis p̄cesserāt

fuerāt deteriores

qd mater

r Materia pec-

cati. i. vīm

s Remissio. i. s

ut remittēt peccā-

nam dominica die dominus cepit facere mun-
dum vt lxxv. vi. qd die alii tamē dicunt
qd omnia simul creauit. vñ salomon qd viuit in eternū simul omnia
creauit. s; oia simul fecā fuerūt. n; tñ simul dici oia poterāt. etiā seri-
peura vtrit tali distinctione ex de fū. tri. e. i. Et capitulū istud indu-

bitur ad detestabā ebrietatē siue gulā. pmo qd p ea veieraut hūana
obitō. secundo ex-

emplo noe. tercio
qd seruitus ē indu-
cta per eam. quar-
to exemplo loth.

Deinde omendat
sobrietatē exem-
plo abrahe qui ci-
bū ministravit an-

gelis sine vino. et
exemplo iohannis
baptiste.

b Bestie. i. ani-
malia. nā qnta die
fuerūt creata vo-
latilia et pisces.
gen. i.

c Cepit mūb

d Fenari. i. ces

e Desit sare

tūc fuit bō spolia

tus ḡtuitis et vul-

nerat fuit i natu-

ralib. de pe. di. ii.

f Jeiumū adā

i. abstinentia

g Preuaricato

s. fuit

h Latebra. qd

abscondit se abaz

a facie dñi.

i Reuocavit-

ar. qd pmi parētes

saluati fuit. de pe-

di. i. sic pmi. et de

o. di. i. bñ duo

k Iunetū. id ē

carnē suā quā pa-

scit bō sic iunetū.

l Non esset. s.

bi. i. ius ḡtū. o ē

sed ibi solui

m Prelatōis. qd

caim iterfec abel

fratrem suum

n Pieta. p̄na

o Ebrietas. id

ē ebrius

p Temptat. i.

mebriant.

q Parat. i. ef-

fectus. istud vult

dicē qd vīm ex se

duos p̄dixit ef-

fectus. pmo ebrie-

itatē. deinde ince-

ltū. et ebrietas fu-

it deterior effēcūs

vīm. vel aliter ex

ebrietate. p̄cessit

Fuit. Itē ex ea

p̄cessit incestus

qui deterior ē. vel

illud vult dicē qd

filia deterior ē qd

mater. qd moabi-

te et amonite que

ab illis p̄cesserāt

fuerāt deteriores

qd mater

r Materia pec-

cati. i. vīm

s Remissio. i. s

ut remittēt peccā-

tes

Rite omnia corporali recipiat. xl. i. cito vno minus. s; ep̄us non ver-
berabit clericū p laicum. vt extra de sen. ex. vñueritatis. n; sit
incorrigibilis vt ex de sen. ex. vt fame. Di. xxxvi.
O Portet ab hoc loco usq; ab xl. distinctionē ostendit quam
peritiam clericū habere debent et in hac di. ostendit qd habe-
bunt peritiam sacrarum līaz. In px. distinctionē ostendit qd etiam
habebunt pītiam sc̄lariū scientiarū et inde sumpta oc-
casione ostendit in

*xxxviii. di. qd ig-
norantia pericula
sa est clericis. In
*xxxix. di. dicit qd
habebunt periti
am negotiorū se-
cularium. et agit
hic de quarto ca-
pitulo apostolice
regule.

x Simplicita-
tis. nec simplici-
tas nec aliud po-
test excusare im-
peritiam sacerdo-
tis. vt xxviii. di-
si in laicis

y Seculariū. cū
enī ep̄us sit iudex
et corporū vt. xi.
•q. i. de persona. r.
•xi. q. i. p̄cipimus
et ammarum. x. q.
•i. quecunq; opor-
tet episcopum tā
spūali qd seculari
scientia ornari. xx-
ix. di. circa prin.

inebriatus ē noe. vbi malū ebrieta-
tis agnouit. sumētū suum ad reme-
diū teperauit. nec effudit ad viciū.
Manebat autē ante qd vīm inueni-
retur omībū inconcusa libertas. ne
mo sciebat a cōsorte nature sue ob-
sequia seruitutis exigē. Nō effz ho-
die seruitus si ebrietes non fuisset.
obrepserat qdē iā fraterne plāto-
nis inuidia manebat tñ adhuc p̄-
ne pietatis reuerētia. lesa ē pietas
dū deridetur ebrietas. Non illis ita
qd solis nocēt vīma quos teptant s;
etiā illis amplius quorū oculis te-
mulenta ebriosorum membra denu-
dantur. et infra Legim⁹ etiā qd pa-
trē loth inebriauerunt filie in mon-
te ad quē timentes incēdū sodomi-
tarū sfugeraūt et habitabāt in spe-
lunca. Fuit itaq; ebrietas incesti cō-
cubitus origo pessime regenerati-
cis deterior partus. at non abrahā
vīma in suo ouiuio ministrabat sed
immolabat vitulū butirū et lac etiā
angelis hospitib; exhibebat. Reete
enī illic dēerat materia p̄cī vībī ēat
remissio peccatorū. Deniq; annun-
ciavit dñm iohānes non manducās
panem neq; bītēs vīnum. Qui enī
xpm annunciauit ab omni vīctorū
incentiuo prestare se debet alienum
Item ex concilio agatb.

Ebrius aut. xx. diebus ūtione pris.

Huetur aut supplicio subdat.

Hite oia clericis vetetur ebri-
tas qd om̄ vicōr̄ fomes ac nutrix ē
itaq; enī quē fuisse ebriū constiterit
vt ordo patitur aut triginta dierū
spacio a cōmūnione submoueatur.
aut corporali subdat supplicio

O Portet O 222871
etiam ordinādūm esse pru-
tentem quod cōtra eos no-
tandum est qui sub nomine simplici-
tatis excusant sc̄lariām sacerdo-
tum Prudentē autem ep̄m oportet
intelligi non solū līazz peritia verū
etiā seculariū negotiorū dispensati-
one. Vnde etiā m ep̄la gelasij p̄p-
legit sic. Illāti à aliq; corporis p̄te
viciā nō pmoueantur ad clericū.

T Lliteratos aut aliq; p̄te cōpo-

ris viciatos vel inimicos mul-

lus presumat ad ordinem clericorū

E Lliteratos.
•i. penitus.
sufficit tamen me-
diocris sc̄tia. vt
ex de elec. cū nob
olim. Nō enī req-
rit in clīco fūma
pfectio. sic. ff. de
edil. edic. sciēd. s.
illō. r. l. si qd ven-
tor liez sit ar. con-
tra ex de pur. ca-
nonica stitut⁹. s;
quid si laicus pe-
nitens

C Sacerdos ex indignatione

O Ordine hic habes qui misere certe ordinem aliquem priuatur potestate offerendi illud. vt. i. q. i. si qui episcopi. alibi suspenditur a celebracione missae per annum. vt. lv. di. nullus. alibi deponitur ut. li. di. c. i. m. fi. r. lxii. di. c. vi. et. lxxi. di. tantis. Cum in hoc sit penarum varietas forte ministrare amplectit. i. b. di. eos vel dic ut notauit. xxi. q. ii. m. summa. m. fi. c. fuisse. ut distingui q. si ex negligentia ordinat quod indignum tunc suspenditur si ex certa scientia tunc deponitur. vel aliter aut ordinet illic eum q. defacili dispensare. vt. xl. cu quo non p. dispense. vt. fin. 18. massis aut minus promovit. hodie tamen mitius agit cum talibus. vt. ex. de. pa. ben. graue.

P Querant discipuli. Non enim debet episcopus egere doctrina aliorum qui alios instruere debet ut. i. q. vii. c. o. uenientibus. sic. xvi. q. i. si. viii. in autem. d. sancte. ep. cir. ea. principi.

C Constituit postea non ex ordine loquendi probari ordinem factorum. sic. xl. di. sit. rector. et. xx. di. q. i.

C Custodiuntur qui videbant qui bus predicent et qui bus non. vt. xl. di. m. mandatis et. xxii. q. vi. c. pent.

C Qui audiunt. discendo.

S Enim vocatio. Serpentes. ne illos. u. colis. supplam. feminam.

pmouere. q. I. tis carens sacris non p. esse aptus officijs et viciosum nichil deo prout offerre legalia p. cepta sanxerunt sicut qui seipos abscondunt

C Itē zōsimus papa. Ad summū nō aspirēt sacerdotiū qui dñis stipendijs rei disciplinis non est eruditus

O dñm non ē inbutus. et teorū approbatione dñis stipendijs nō est eruditus. nequaq. ad summū ecclie sacerdotiū aspirare p. sumat. et non solū in eo ambito inefficax habeatur verū etiā ordinatores eius careant eo ordine quē oītra p. cepta patrum crediderāt presumendū. **E**cce q. sacrarū literarū oportet ep̄m habē p. ritia. Vnde in veteri testamento inter cetera ornamenta pontifex rationale ferebat in pectore in quo scriberebatur manifestatō et veritas. q. i. pectore pontificis dī esse manifesta cognitio veritatis. **H**inc etiā vestes quibus archa portabatur iugis annulis erant inserti. vt cū archa esset portāda nulla fieret mora de intromittendis vestibus. q. p. dicatores per quos ecclia circūfertur sacris litteris semper debent infistere. nec tūc q. grant discere cui cū ex officio alios debet docere. **H**inc etiā dauid prius ex ḡta sp̄us sancti donū scientie p. cepit. et postea regni administrationē asselutus est. Salomon quoq. nō diuicias nō lōga tpa huius vite sed sapientia a deo petiit et impretravit. **H**inc etiam dñs p. pus posuit verba sua in ore p. phe et postea constituit eū super gentes et regna dicens ad ieremiam. Ecce dedi verba mea in ore tuo. ecce ostiui te hodie super ḡtes et regna tē. **H**ic etiā malachias ait. labia sacerdotis custodiunt scientia et legem exquirunt de ore eius. q. angelus dñi exercituum est. **H**inc etiā id saluator nō p. pus in medio doctoz sedit audiens illos et interrogas et postea p. dicare cepit quia p. pus quisq. debet addiscere et postea dī officiū p. dicādi usurpare. **H**inc et salomō ait. p. pus tēpus tacēdi et postea loquendi. q. veritas prius tacendo discitur et postea loquendo p. dicatur. **H**inc dñs ait. qui au-

K Et simplices. ne alijs dolū machinemini. ut. xvi. q. i. si cupis satisfactionē. s. rūento eis satis faciat. et ē ar. q. p. plati tenetur rūdere ad omnes questiones. i. q. i. vilissimus. et. viii. q. i. licet. Jo. m. **C** De ea. i. de articulis quos creditis et tenetis. **E**t spe. i. de his que speratis. **O** Oculi. scilicet spōse plenissima sic plati semp setebunt iuxta fluenta euangeliorū et sacre scripture nam setet columba ex natura iux aquam ut videat in ipsa aqua vmbra supuenientis accipitris. et sic si bi p. cauē obueuit sic platus per scripturā oīē hēticos io. x. di. c. i. v. f. xi. di. nolite

dit dicat veni. **H**inc etiā prius apostolus docuit deinde eos ad p. dicandū misit dicens. Estote prudētes sicut serpentes et simplices sicut columbe. sic et post resurrectionē p. mū illis. sensum aperuit et scripturas ex planauit et postea dixit eis Euntes in mūndū tē. Vnde cū de q. neq. passim quinq. milia hominum vellet reficerē. prius panes accipiens fregit et postea discipulis suis dedit et per eos demū turbis apposuit. q. sacra legis et p. phaz prius differendo ex posuit. et postea eoz scientiam discipulis dedit. et tandem p. eos illaz fideliū eccle dispeſauit. **H**inc etiā petrus cū ecclie rectoribus scriberet ait. parati esse debetis reddere rationē omni poscenti vos satisfactionē de ea fide et spe q. est in nobis. **H**inc etiam paulus ap̄lus scribens ad thymotheū ait. attēde lectioni et extortō et doctrinae. Ex quibz omnibus liquido colligitur q. non sufficit p. lati bona ouersatio et morū honestas nisi addatur scia doctrinae. Vnde sacerdotes i. gressuri tabernaculi templum p. pus lauabantur in labro eneo q. fecerat moyses ex speculis mulierum. **H**inc etiam in canticis cantorum oculi p. quos plati intelligunt ecclie assimilantur columbis que resident iuxta fluenta plenissima.

C **H**inc Jeronimus in leuitico.

Sacerdotis est legis sciā hē non bellis sed oratōibus opam dare

S I q. vult p. otifex nō tā wca bulo ee q. merito imitetur moy sen imitetur aaron. Quid enim dicit de eis quia non discedunt de tabernaculo erat ergo indefinenter moy ses in tabernaculo dñi. Quid autem ei opus erat ut a deo aliqd disceret aut ip̄e p. plm doceret. **H**ec duo sūt p. otificis opa. vt a deo discat legendō scripturas diuinās et sepius meditando. aut p. plm doceat. sed illa doceat q. a deo didicēt non ex proprio corde vel ex hūano sensu sed q. sp̄us sanctus docet. Est et aliud opus q. facit moyses. ad bella non vadit nō pugnat oītra inimicos. s. q. quid facit. orat et donec orat vincit plus eius. si relaxauerit et dimisit

S quis vult. nō vadit. nū quid g. ep̄i non in tererūt bellis. in quo etiā p. nūt alios mortari ad bellum. vt. xxii. q. viii. g. et. c. mortatu

C Intefineter. oīno vel horis statutis sic. xxi. q. iii. hīj q. de con. di. v. nūq. xxxi. di. si laicus. ff. de cōdi. et tomō. si q. ita. x. di. sacrosancta

Sed queritur in hac distinctione. xxxvii. Di. xxxvii.
sum sc̄iātū. p̄mo aut̄ ostendit q̄ cl̄erici nō debent respicere
libros gentilium. Secundo point argumentum in contrarium. et ta-
lem dat solutionem q̄ quidam legunt libros gentilium causa delecta-
tionis et voluptatis. et hoc est p̄hibitū. Quidam legūt ad eruditū
onem et illud lici-
tū est. vt p̄ eos sci-
ant recte loqui. et
discernē verū a
falso. vt h̄. e. s. cū
ergo. et nota q̄ in
omnib⁹ capl⁹ vs
qz ab. s. ecclia. s.
sola volupetas p̄io

Abiberti
P̄iscopus li-
bros gentiliū. cr-
go nec leges au-
dire debet. Nam
opprobriū ē eis si-
se velint esse peri-
tos disciplinarum
forensium. C. d. te-
sta. confulta diuina
lia. sed otra leges
sunt per ora p̄nci-
pum diuinitus. p̄
mulgare. vt. xvi.
q. in. nemo. dic
q̄ adhuc licet au-
dire leges. vt per
eas melius intel-
ligant canonos.

Sacerdotes.
necessitatē
vt sciāt se recte
loqui

manus populus eius vincitur et fu-
gatur. Dret ergo sacerdos ecclie in
definenter. vt vincat ip̄ls q̄ s̄b ip̄o ē
hostes inuisibilis et amalechitas q̄
sunt demones impugnates eos qui
pie volunt viuere in cristo ih̄su.

Sed queritur an secularibus
literis opteat eos ēē erudi-
tos. De hijs ita scribitur in con-
cilio carthaginensi quarto

Libros gentilium non legat episco-
pus. Rub.
Ap̄iscopus li-
bros gentiliū non legat. here-
ticorum aut̄ plegat aut̄ p̄ necessitate
aut̄ p̄ tpe. Itē ieromimus ad da-
masū papā d̄ pdigo filio. Rephen-
ditur sacerdotes q̄ omis̄is euāgelijs

Sacerdotes comedias legūt
dei omis̄is euāgelijs et p̄p̄te
tis videmus comedias legere. ama-
toia bucolicoz verbiū verba can-
tare. tenere ḡgiliū. et id qd̄ in pue-
ris ē causa n̄cītatis crīmē in se fa-
cere voluptatis. Idē In vani-
tate et obscuritate sensus ambulat
qui secularibus disciplis occupant.

Donne vobis videtur in vani-
tate sensus et obscuritate mē-
tis ingredi illū qui diebus ac nocti-
bus in dyaletica arte torquetur qui
ph̄ificus p̄scrutator. oculos trās ce-
lū leuat et ultra p̄funduz terraz et
abissi in quoddam inane demergit
qui iambū feruet qui tantā metro-
rū filiam in suo studiosus corde di-
stinguit et ḡgerit. et vt ad alterā p-
te trāsēa q̄ diuīcias p̄ fas et nephās
querit qui adulatur regibus here-
ditates capitāt alienas. et op̄s cō-
gregat quas in momento cui sit re-
licturus ignorat. Item in psaia.
Qui sc̄pturas saēs male intelligūt
sc̄lari sapia abutūtur. vīno inebriā-

Inō inebriantur tur et sicera
qui sacras scripturas male i-
telligunt atq̄ puerū. sicera q̄ ab-
utūtur seculari sapientia et dyaleti-
coz tendiculis que non tam vincu-
la sunt appellāda q̄ fantasmata id
est vīmbre quedam et imagines que
cito pereunt et resoluuntur. Idē

Secundū tropo. De eodem
slogia pseudo eos p̄phas debe-

Secundum tropologiam. i. h̄m mortali intellexit a tropo. q̄
est conuersio. dum verba nostra conuertimus ab mores infor-
mantib⁹. xliv. dicitur rector.

Egant ep̄i. de ecclasticis. ar. contra. s. xxxi. dī. omnino.
Let Strenam strena est primum bonum qd̄ datur i principio kal-
endarum. et datur p̄ augurio. xxvi. q. vi. non obseruetis. et dicitur
strena. quasi sine
trena. i. sine lamentatione.

b Sportulā. qd̄
datur p̄ fabulis
saturni vel p̄ ve-
ris saturni cele-
brādis vel pro lu-
dis saturni bone
fortune

mus accipe qui aliter scripturaz
verba accipiūt quā sp̄us sanctus fo-
nat et diuinos eos qui p̄iectura mē-
tis sue incerta futurom quā p̄e-
ra p̄nunciant absq̄ diuīmorū verbo
rū auētate. Item quicqz septu-
ras ita intelligunt vt rei vētas ha-
bet vīua acerbā comedūt. Item
in ep̄la ad ep̄b. Rep̄hendunt ep̄i q̄
filios suos secularibus lūs eruditūt.

Legant ep̄i atqz p̄b̄ti qui fili-
os suos secularibus lūs erudi-
unt et faciunt illos comedias legē.
et mīmorū turpia scripta cantare de
ecclasticis sumptibus forſitā erudi-
tos et qd̄ in corbonan p̄ p̄cō ḡgo
vel vīdua vel s̄bam suā totam effun-
dens quilibet pauper obtulerat hoc
in kalendaz strenam et saturnalū
sportulā et mīmeruale mun⁹ grāma-
ticus et orator aut̄ in sumpt⁹ dome-
sticos aut̄ in templi stipes aut̄ sordi-
dum ouertet in lucrū. Hely sacerdos
ip̄e sanctus fuit. s̄z q̄ filios suos nō
erudiuit etiā i om̄i disciplina et cor-
rectione sup̄inus cecidit et mortu⁹
est. Item ex responsalibus vrba
m̄ pape ad carolum capitulo. xlvi.

Omnē vīm mūetozz suoz i dy-
aletica disputatōne ponūt he-
retici que philosophoz sentētia dif-
finitur. non affrūēdīvī habere s̄z
studīū destruēndi. s̄z nō i dyaletica
placuit deo saluare p̄p̄m suū. regnū
dei in simplicitate fidei ē nō in otēti
one fmonis. Item raban⁹ d̄ ecclia-
sticis p̄sūris. Stus iero. ab angelo
ab̄erat q̄ cicerōis libros legebat.

Legimus de beato ieromimo q̄
cum libros legeret ciceronis
ab angelo correptus ē eo q̄ vir cri-
stianus paganorum figmentis m̄tē-
deret. Hinc etiam filius ille pdig⁹
in euāgeliō reprehenditūt qui d̄ si-
liquis quas porci manducabant vē-
trem suum implere cupiebat. Hinc
etiā origenes cimiphēz et ranas qui
bus egip̄tij sūt p̄cussi vānam dyale-
ticoz garrulitatē et sophistica ar-
gumenta intelligit ex quibus omni-
bus colligitur q̄ nō est ab ecclasticis
seculariū lēaz querēda p̄itia.
Sed ecōtra legitur p̄ moyses et
daniel oī sc̄ia egip̄tioz et caldeoz

i. s̄z q̄a filios.
tal is repellit a
testimoniō vt. vi.
q. i. qui crīmē. Itē
non potest esse e-
piscop⁹. vt. xlviij.
di. s. nece. imo po-
tius dicit canis q̄
ep̄us vt. ii. q. vii.
qui nec.

Legimus. li-
bros. q̄a le-
git eos caūsa de-
lectatōis. nō caū-
sa eruditōis vt
de cōse. di. v. non
mediocriter.

i De filiquis. i.
secularibus scien-
tias que inflat nō
satiant.

A Et spoliaret. ut. xiiiij. q. v. dixit. **P**artes s. morale naturale rationalem.

Desperata respectu alias scientiarum

Sorbat. si qua ar. q. vtile non viciatur p. mutile. vt. xv. l. q. viii.

Questi. s. di. ix. si ad scripturas. ostra. io. set athenas vidit a-

Magister. nā legitur q. cū paulus venis- ram ignoti dei m. q.

erat scriptū. hē ara ignoti dei. in q. ylium morimur et sumus a qua

scriptura aposto-

lus cepit p. dicati-

one sua t. aperire

illis atlemenibus

sensum illius scri-

pture p. leques p.

peo nostro. et be-

quem vos dicitis

ignotum ego p. b.

eo et colo tūc dio-

nisi ariopagit a

vitens quandam

cecu transeuntem

dixit illi si illumina-

naueris hūc cecu

cerā me credaz in

te. t. statim iu-

cato nomie crucis

fixi. illuminat⁹ ē.

et ille eredit

Indidisset. eē

m. ep̄la ad titū il-

lud cumenib⁹ po-

ete. cretenses se-

per mendaces ma-

le bestie vētris pi-

gn. i. q. i. domin⁹

declarauit. Inter-

seruit etiam in pri-

ma ep̄la ad corm-

theos. illud teren-

tij. sepe bonos mo-

res corrūpūt col-

loquia prava. xx-

viii. q. i. sepe Itez

vsus est verbo il-

lo. otero si potero

si nō mūitus ama-

bo. sed iero. d. cō-

di. v. nonnūq. v̄fus

est versibus ouī-

dij. et aug. illd lu-

cani xxvi. q. v. nec

mirum. et iurpēz

ritus auctoritate

vgilij. ff. d. re. di.

intātū. q. zenota-

pbiū et homeri in-

sti. de contraben.

emp. sp̄ciū

Conbtū gre-

gorius. h. lxxvi.

di. cum multa

Egimus. ne-

gligātur. ut

textus testam̄tūm

Ignoremus.

nam q̄uis nullus

fit v̄sus tñ noticia

necessaria ē. vt. s.

di. vii. c. vi.

Repudiem⁹.

vt libros heretico-

rū et paganorū.

vt. xxiiiij. q. iii. c.

ultimo

Squis grā-

maticā geo-

metria. de astronomia non facit mentionem q̄a h̄ abijt in toſuetudī

nam. vt. xxvi. q. ii. q. b̄is ita

ducitur p. ieromini h̄ exēplum de da-

Ovi d mensa. ex eo q̄d m. n. ie. ar. q. in dubia recurrendū ē

ad exēpla maiori t. alioz. xvi. q. i. sit nonnulli. xxiij. q. i. vt no-

ueritis. i. q. vii. quementib⁹. xiiij. q. i. questa. xvi. q. i. p. fulū. xiiij. q. i.

q. vi. xlvi. q. i. non statim. et. c. non exemplo. C. d. sen. et. inter. q. i.

eruditī fuerint Legitur etiā q. p. ce

pit dñs filijs israhel. vt exp̄liarent

egyptios argēto t. auro moraliter

instruens vt hue aurū sapiētie hue

argentū eloquētie apud poetas in

uenerimus in v̄su salutifere aruditi

omis vertamus. In leūtico etiā pri-

mitias mellis id est dulcedīmem hu-

mane eloquētie dño iubemur offer-

re. Magi q̄ tria munera dño obtu-

lerunt in quib⁹ nōnulli tres partes

philosophie volunt intelligi. Deni-

q̄ in expositione psalterij cassiodo-

rus testatur q̄ omis splēdor eloquē-

tie rhetorice. omes modi poetice lo-

cutionis. quilib⁹ varietas decore p-

nuntiationis a dimis scripturis sum-

psit exordiū. H̄ic etiā ambroſius

ait sup ep̄la colosenhi. Omnis ra-

tio supne scientie vel terrene creatu-

re in eo est q̄ ē caput eaz t. auctor

vt qui hūe nouēit nichil v̄tra que-

rat. q̄ pfecta virtus h̄ est et sapiē-

tia. et quicquid alibi queritur hic p-

fecte inuenit. In danielē et salomo-

ne ostendit deus infidelib⁹ se ē au-

ctorē totius eloquētie t. sapiētie. q̄d

infideles non putant q̄d nō legūt in

euāgelijs t. p̄phis astrologia et a-

lia huiusmodi q̄ despēcta sunt. q̄d nō

chil valent ad salutē t. mittūt i er-

rorē. et dū in hijs student curā am-

me nō habent. Qui vero xp̄m nouit

thezaurū sapientie t. scientie inuenit

q̄d nouit q̄d v̄tile ē. H̄ic etiā

beda in libro regū ait. **N**ō phiben-

tur clericū seculares l̄ras legere

Vrbat acūmē legentiū et de-

ficere cogit qui eos a legen-

dis secularibus libris om̄modo ex-

istimat phibendos. in quib⁹ si qua

inueniuntur vtilia quasi sua sume-

re liez. alioquim moyses t. daniel sa-

pientia t. l̄ras egyptiorū t. caldeorū

nō se paterentur erudiri. quorū ta-

mē supst̄tōnes et delicias simul hor-

ebant. nec ip̄e magister gentiū ali-

iudi. nō. cōtra So. v̄bi iura deficiūt recurrendū ē. similibus ad

miſia. alias non. xx. d. te quib⁹ dic vt ibi. Itē ar. p̄fumī eoīpo bonū

q̄d ab aliquo bono sit factum. vt. vii. q. i. omnis qui gemeat. et. xx-

iiij. q. i. cum beatissimus. ix. q. i. lugdūn. xi. q. i. expedīt. xxvij. q. i.

sc̄ enī. xxi. d. omnino. le ananas mīzabel azabel azarias. Nam tur-

Qui d mēla danis. p̄ est alicui disceptanti ius in quo versatur

ignorare. vt. ff. d

orig. iur. l. i. q. s. i.

iis.

Predēa. t. te

mēnatōne

Continēr. vt

illud v̄gil. Tā no-

ua progenes celo-

bimittitur alto. n

illud ouidij. Ode-

ro si potero si non

inuitus amabo

Dmagistrōs.

ar. q̄ scolares in

scolis de ecclia sua

tebent habere pie-

bendas. s. di. xx-

xij. si qui. ff. ex q̄

bus causis in mē-

resti. nec nō. ff. d

neg. g. i. et. i. q.

ij. lacertos. sed o

tra. e. q. i. placuit

h. d. cōc. d. i. ne

mo. xij. q. i. con-

cessa. xvi. q. i. ge-

neraliter

Sbiectis. i. ba-

ptismatib⁹ ecclis.

Set magistrō.

qd iuris sit de ma-

gistris. habes ex-

te mā. q̄ nonnulli

t. ex. e. t. i. c. i. quia

squisius. So. tūc potet magister collectam eum ei sua plenissime non sufficiant. vt. x. q. iii. p̄scis. et. xii. q. i. ep̄us ecclesiasticar̄ rez. Iō. ego credo quicq̄ dicat. Iō. q̄ magister p̄t facē collectā te qua viuat et p̄curetur etiā si habundet. q̄ ep̄s cū cōsacrat ecclesiā. r̄ cū uisitā recipit p̄curationē etiā si habundet ut in dē. te simo. cū sit romana. et ex. de cen. cum apl̄s. et. e. ti. lop̄ite. nec vendit magister scientiam quia estimar̄ nō p̄t. Sed p̄ labore suo promittitur ei p̄mū. Nam r̄ p̄di cator non dicitur videntē p̄dicatio nem suam r̄ tñ p̄tere potest fuisse tacōnē suā. vt ex d̄p̄sp̄. cū ex offi. et de cen. cū vene rabilis. r̄. xiiii. q. i.

Eg. g. v. h̄ns ita. **A**llibue. i. ho ris cōpetentibus. sic. xxii. di. sacer dotib. et. ff. de cō di. r̄. demō. si quis ita legauerit.

Si quod. ar. q̄ testes vt. inst̄ra possunt p̄ro pte rata haberi. p̄ pte nō ut dixi. s. di. ix. si ad sa eras h̄ illud verū ē q̄i reprobatur ratione p̄sonae. se cū si reprobatur ppter dicta. Item ar. q̄ aliquid indu co. p̄ me qd̄ nō te neō recipere contra me. s. xix. di. si romanorum. contra. So. si vt or al/ quo pro me et cō tra me vti debeo nisi in easibz spā libo. i. q. vii. si be retic̄. dic vt ibi.

Calat. ar. esse argumētandū ab exemplis pagano rum. et in dubiis ad ea recurrentū. xiiii. q. ii. q̄sta. s. .xxi. di. s. mīttē. **D**emonū. cum dixerunt filio dei nū. quid remitti ā te tempus torque re nos apl̄s tñ in ep̄stola ad corin thicas. videtur cō trariū dicere. cum dicit si cognouis sent eu nūq̄ dñm glorie crucifixi sent. dic q̄ non pfecte eu nouerunt tñ credebant eum filiū dei cū viterūt eū ambulare sup aquas. cū viterūt eū esfutre nō cre

Robabant. **E**latū ē nobis q̄ quidā in ve

stis partib. cōmorantes sa

impitus matheseos risui pateat. et aduersus philosophos disputans si ignorat dogmata philosophorum. Discant ergo ea mēte dogmata r̄ doctrinam caldeoz̄ qua moïses etiā om̄em sapientiā egip̄coz̄ didi cerat. **I**te si quando cogimur litteraz̄ seculariū recordari et aliqua ex hijs discere que olim om̄isimus n̄ est n̄rē voluntatis. sed ut ita dicam grauissime nc̄itatis. ut pbemus ea que a sanctis pp̄his que ante secula multa p̄dca sunt tam grecoz̄ q̄ latinoz̄ r̄ aliaz gentiū l̄ris om̄ire. **I**te ex finido eugenij p̄pe.

Mgr̄os r̄ dōtores epiogrūis locis

De quibusdā lo stituant. **O**cis ad nos refertur neq; ma gistros neq; curam inueniri p̄ stu dio litteraz̄. Idecirco ab vniueris ep̄is in subiectis plebibi et alijs locis in q̄bi nc̄itas occurrit om̄mo cura r̄ diligētia habeatur. ut r̄ ma gistrī r̄ doctores instituantur q̄ stu dia lēaz̄ liberaliūq; artiū dogmata assidue doceāt. quia in hijs maxime diuina manifestātūr r̄ declarāt mā data. **I**te aug. in libro dē mani ch̄os. **A**uctoritate getilium eoz̄

Svāntas retūditur r̄ dūcitur. **I**qd̄ veri de deo fibilla vel orpheus alij r̄ gentilium vates aut philosohi p̄dixisse phibentur va let quidē aliquid ad paganoz̄ vamitatē reūncēdam nō tñ ad istorum auctoritatē cōplectendā. Quantū em̄ distat d̄ xpi adūtū inter predi cādēm angeloz̄ r̄ confessionē demo nū. tantū inter auctoritatē pp̄haz̄ et curiositatē sacrilegoz̄. **I**tem clemēs papa. **A**d intelligētiā lacra rū sc̄pturaz̄ seclariū p̄itia nc̄cia ē.

Relatū ē nobis q̄ quidā in ve stris partib. cōmorantes sa cris doctrinis aduersantur. et put eis videtur nō bñ tradicōes patrū sed iuxta suū sensū docere videntur. Multas enim quidā ut audiūmus vr̄az̄ ptium ingēnōi hōies ex hijs que legūt verisimilitudines capiunt et ideo diligenter obseruādum est ut lex dei cū legitur nō bñ pp̄riā in geniū virtutē vel telligentiam legatur vel doceatur. Sunt enim multa

dines. i. statim volūt p̄ similitudines p̄cedē in alijs r̄ l̄z p̄ s̄ia līcītū s̄ argumentari. vt. xx. di. te libellis. nō tñ semp. vt. xxvii. q. i. nuptiarū et. xxviii. q. i. sic enim. experiatūr in auēte ut cū inuenim⁹. ānū po g. Alienū. mīl illud res m̄ p̄ die vel ecōuerlo. vt. xxii. di. tenē. xx. xiiii. q. ii. h̄ ip̄m. prius enim debet discere q̄ docere. vt. xvi. q. i. si b. **A**ddiscere clericatus. **I**n puericia. ar. q̄ aliquis potest cer

tificare te eo qd̄ vībit in puerili e state. vt. b̄ r̄ de o. di. ii. i. cū it. ag. et. c. placuit. et. xx. vi. di. di. tōmbe. nam et liber fēs p̄t te stificari te eo qd̄ vībit cū eset ser uus. vt. ff. te v. si. n. otionē. h̄. ul. sed o. t. a. h̄. etas nescit qui ag. at. vt. C. te fal. mōne. l. i. et impubes nichil m telligit̄ scire. ut ff. d. u. r̄. fac. ig. l. v. die q̄ si fu e rit doli capar bñ p̄t d̄ eo qd̄ tūc vībit testari. io. qd̄ satis credo. ar. m̄. t. o. m̄. t. i. p̄ula. h̄. pupillus. ff. d. r̄. g. u. r̄. l. i.

Enegocijs. b. Deo phibetur xp̄iamis

turbura. q. di. nō refert an quid fi at an eius simile. vt. xi. q. iii. existi mant. et. lxxvi. di. p̄sce. ff. mā. l. vltima.

I Oculi. i. plati q̄ regunt alios. **m** Dorsum. i. B̄ dīrī qui sustentā ri debent a platis quasi in doslo. vel q̄ sequuntur cor sū ip̄oz̄. xi. q. iii. p̄cipue.

N Qui ignorat.

.i. qui negligit sci

re vel contemnit

scire.

N On om̄is. nō inuenit. vi deur ergo qd̄ illi sunt excusati ad quos predicacō a p̄stolo. z̄ non per uenit. vt. lxxii. di. p̄posuisti. sed nō ē ita q̄ in om ter. ex. lo. eo. z̄. xi. p̄. di. ita dñs. nec ēc excusat̄ quis p̄ ignorantiam qui p̄t habere copiam p̄toz̄. ff. d. u. r̄. fac. igno. regula. vel si sua pruden tia facile patuit illud scire. vt. C. d. inge. ma. l. i. ff. quis ordo in pos bo. b. l. i. g. in bo noz̄. di. xxviii.

O Di. xxxv. iii.
Om itaqz quoniam in superiori distinctione facta fuit mentio te ignorantia iteo magister annedit ista. xxviii. distinctionem in qua ostendit qd ignorantia piculosa est maxime.

O Vm itaqz voluntaria ignorantia omnibus sit noxia sacerdotibus est piculosa.

E Unde in tolet. xii. legitur.

Sacerdotibus ignorantie maxime.

I Honoratia mater est vitada. citoz est errorum maxime in sacerdotibus dei vitanda est qui docendi officiu in ppslo dei suscepunt. Sacerdotes enim sacras scripturas legere amonentur paulo aplo dicente ad timotheum. Attende lectionem et exhortacionem et doctrinam et semper permane in hijs. Sciant ergo sacerdotes sacras scripturas et canones et omne opus eoz in pdicacione et doctrina ostendat atqz edificant citoz tam fidei scientia qd opm disciplina.

E Itē ex eodē. Officialē libellū accipiat pssbri qui ordinatur ab epo.

O Vando pssbri in prochīs ordi nantur libellum officialē a sacerdote suo accipiunt ut ad ecclias sibi deputatas instructi accedant. ne p ignorantia etiam in iphis dñis scripturis offendāt. Cū vero ad letanias vel ad ocliliū venerint rationem epo suo reddant qualiter susceptū officiu celebrent vel baptizēt.

E Itē leo epis ostātmopolitanis.

Inscīētia sacerdotis nec excusacōe.

Si in laicis ē digna nec venia.

Ividetur itollerabilis inscīētia quanto magis in hijs qui psunt nec excusacōe ē digna nec venia.

E Itē celestimus papa omiba orthodoxis epis.

Canones non liceat vllis sacerdotibus ignorare.

Nulli sacerdotū liceat canones ignorare nec quicqz facere quod patrū regulis possit obuiare. Que em̄ digna a nobis res habuit si decre talium norma ostitorū p alioz libi tu licentia ppls permitta frangatur.

E Itē ex dictis sancti aug.

Que nc̄ēria sunt sacerdotib ad discēd

O Ve iphs sacerdotibus nc̄ēria sūt ad discēdū id est sacramentorū liber lectionarius antiphonari us baptisterium opusq canones penitenciales psalteriu omelie per circulum totius anni. dñicis dieb et singulis vestiuitatib apte ex quibus omib si vnu defuerit sacerdos tis nomine vir in eo stare poterit. quia valde piculose euangelice mine sūt quibz dicitur si cec⁹ ceco du catū p̄stet ambo in foueam cadunt.

E Itē sephērim⁹ ppa ex. vii. finodo.

Que oī seire eū qd ordinatus ē epo.

O Mnes psallentes reprimitti mus deo. In iustificōib tuis meditabor nō obliuiscar sermones tuos. qd omnes quidez xpianos obseruare saluberrimū est. sed p̄cipue los qui ecclasticā osecuti sūt dignitatē. Vnde diffinimus. omes qui ad epatus puehendus est gradū. omnibus modis psalterium nosse. ut ex h̄ etiam omnis clerus qui sub eo fuerit ita moneatur et imbuatur. Inq ratur aut̄ diligenter a metropolita no si in pmptu hāc legē scrutabili ter et nō transitorie tā sacros canones et sacrū euāgeliū qd om̄i apli libri et om̄em diuinā scripturā. atqz fm eoz mandata obseruari. et doce re p̄lm sibi om̄issum. Substantia enim sumi sacerdotij nū sūt eloqā dūmītus tradita id ē vera dñaz scripturaz disciplina quēadmodū magnus phibet dionisius. Qd si discep tauerit et ita libenter facēt et doce re minime sp̄pōderit nullatenus cō secretur. Ait enim pp̄be deus. tu sci entia repulisti et ego repellam te. ne sacerdotio fungaris michi.

E Itē ex oclilio charta. iii. De eodem.

P Lacuit ut ordinandis epis v̄ clericis p̄is ab ordinatoribus suis decreta oclilioz in auribz eoz incultentur ne se aliquid otra statuta oclilī fecisse peniteat.

E Item se pherimus p̄. Sacre scriptuē m̄terētes nō obscurēt mundana nū q̄tate.

Sicut stellas celi nō extinguitur ex necessitate. si vnu ex hijs deo nichil agitur. vt d. o. di. iii. in smo to. xxii. q. ii. ad ai aduertend. sic qui offendit in uno fabius est reus in oībus. de pe. di. v. osideret. r̄ ē sile. C de testa. si vnu et ff. de transac. cu h̄. q. si p̄tor. ar. stra. xxx. q. v. ali ter. ff. de v̄. inspi. l. i. m. fi.

E Itē quia vbi res deest. ne eō no men habetur. vt. lxviii. di. corēpi. vii. q. i. factus ē. C. de fer. a nullo. xxxv. q. vii. qd ē.

Mnes. repromittimus. i. videtur nos obli gari cum dicimus illa verba. in iustificationibus tuis meditabor.

P Psalteriu. ve. lxxv. di. archidi aconum. xxii. di. qui epus.

Dicitur omnis id est libertetia. scilicet totis vobis eis quod ordinibus habeat scientiam
discepit autem i. strabixit.

Sicut celebratur octiliu. ut xviii

Lacut. inculcentur. sicut cum di. decreuimus.

Tiuita sapientia. sic argumetur Christus est scientia. ergo qui igit

notat scientiam et Christum. et intellige-

re qui ostendit dicitur. s. b. p. c. fi.

Si ea. Jo. sapientur. id

est approbanteur.

Ignorans. in-

telligite de eo quod ostendit scire vel

de eo quod de facilis sci-

re posset si habu-

isti tractatus cu pi-

tis. ut. C. d. n. g. e.

m. l. i. n. et. s. d. i.

Savuis p. x.

errare. errare

est aliud. p. alio

putare. ut. xxii. q.

i. in quib.

Ecce ergo hijs

qui spectat ad salu-

te aie nichil inter-

est decipi et recipere

ut. xvi. q. i. si cupis

Quia scire. hic

vobis quod bonum sit

ignotare mala. ut.

xxii. d. hospicio a-

lū. S. otra. omnis

scientia a deo est.

ut. xxvii. d. s.

hinc. et bonum est sci-

re mala ut ea vis-

tem. ut. s. b. p.

qui de mensa. et. c.

si quod veri. dic quod

omnis scientia bona est.

sed. s. ali. qua scientia mala

qua mala est illa

eius dat occasione

peccandi. sic ate-

fuit malum pomum

paradisi. ut. xi. q.

i. quid ergo. et

iude. buceila. i. q.

s. h. potitur. v. nec

min. de ose. d. i. n.

et sancta.

Edulio. sen-

tentias. n. ta

quod magis consideranda est senten-

tia quod verba. ut. i.

q. i. marchio. xx-

i. q. v. humane.

de ose. d. i. n. retu-

lerunt. et si non san-

cificatur et potius

mens est collide-

rada quod verba. ut.

xviii. q. i. paratus

ar. otra ex de spō.

ex lis. i. o. so. non

est a verbis. recede-

du nisi ex vobis p-

ius generetur in

tellectus. et tunc

verba sunt interpa-

tanba. d. i. o. s. b.

Formosiores. vnde seneca. infirmus non querit me dicum eloquen-

te sed curare scientem. quod non est deponendum aliquis propter im-

Mona intellige. ar. peritiam. ut. x. q. i. placuit.

Dicat. ar. otra ex de filia p. s. p. s. posuit. vii. q. i. illud. sed nec hic

populus ruit amicis officiando ecclesiam vel missam. et ita vitetur quod nec sine ministro possit presbiter missam dicere. licet hoc dixerit quod bene possit cu p. s. t. m. eccliam officiare. populus ruit sacerdoti in missa et

Amen. videlicet ergo sufficere quod si post sic est ar. contra. vii. q. i. illud. sed dic quod populus non ruit offician to eccliam.

regulis donati. **I**debet vera eligi de

Lorem diuina scripturarum fum cuiuscumque lingue apprieta te accipienda est. Habet enim omnis lingua quedam propria locutionum gena. quod cum alia transferuntur videntur absurdia. **I**te ieronimus ad pam machum. **D**e eodem.

Cleliaistica interpretatio etiam si habet eloquentie venustatem diffimulare ea debet et fugere. ut non occidat philosophorum scolis paucis discipulis sed vniuersa loquuntur hominum gena. **I**te clemens Propterea obprobriu senectutis a puulis vel minimis non erubescat discipulus

Villus episcopus propter obprobrium senectutis vel nobilitatis generis a puulis vel minimis eruditis si quid forte est utilitatis aut salutis inquirere negligat. Qui enim rebeliter vivit et discere aut agere bona recusat magis diaboli quam christi membrum esse ostenditur. et potius infidelis quam fidelis esse monstratur.

Cce pleo. **XXXIX**

Enarie monstratum est quod sacerdotes oportet litteras tam sacrarum quam secularium esse pitos. Nunc queritur an secularium negotiorum oporteat eos huius noticiam vel pitiam. Nam platus esse necessaria multis rationibus probatur. Debent platus subditis non soli spuma sed etiam carnalia subsidia ministrare. exemplo Christi. qui turbas sequentes non soli verbo docebat. sed etiam virtute sanabat corporalibus a similibus reficiebat. Ut autem platus homo plene perficere possint secularium negotiorum optet eos huius solertia ut eorum cautela et ecclesie seruent indemnitas et cuius necesse sua per modum subministrantur. Vnde quidam in episcopum electus a beato Gregorio. pro sua simplicitate repellitur ne ei ocausione res ecclesie dilapidarentur.

Vnde id scribit nobilissimus ciuibus neapolitani. Secularium negotiorum in periti non sunt in episcopos ordinandi.

Nillus. op. probrium. et dicit augustinus ego senex a puerorum nonnum anniculo patens fu. edo. et. vt. xxii. q. i. ii. si habes. etiam stultus est qui bona que videt disce re ostendit. vt. xxi. d. te ostentis nopolitane. et si vnum petem habet rem in sepulcro alienum extra adhuc velle discere. vt. off. de fid. o. i. a. pud Julianum. unde seneca. nulla estas sera est ad descendit.

Dicitur. **XXXIX**. **C**ce probatur in ebo supra dictis distinctiis monstratum est episcopum debere esse prudentem in literis diuinis quam secularibus. Nunc vero in hac distinctione. xxix. ostendit. quod optet episcopum esse prudentem in negotiis secularibus. ut sua cautela reddatur ecclesie intendentes. et cuius necesse per modum ministrantur. et hoc exemplo domini qui turbas sequentes non solum verbis spiritualibus sed etiam corporalibus alimentis reficiebat. quam periti am. quia petrus diaconus non habuit est a dignitate repulsus ab quam fuerat electus ut probatur sequenti capitulo quod per se patet.

Pro suo metro. quia plus quam offerendum est vnius quam alteri. vt. i. q. ii. clericis. xii. q. ii. vulnerane. extra de pres. de multa.

A fitē belūs. qd̄ intelligit. b. cum papa nō vult corrigi si eī pa-
ratus eīz corrigi non posset accusari. ut. xxiiij. q. i. apte. et. c. ait. et. c.
b̄ fitēs. et. q. iii. dixit aplūs. Sz quare nō p̄t accusari de alio crīmīne.
po namus q̄ notorii sit crīmen eius. s. p̄fessionē vel p̄ facti euidenti-
am quare non accusatur vel de crīmīne simonie vel adulteri et cum
admonetur incorrigibilis ē et scandalizatur ecclā per crīmen eius. cer-
te creto q̄ si noto-
riū est crīmen eius
quod cūqz et in te
scandalizatur ec-
clesia et incorrigi-
bilis sit quod in te
posset accusari. nā
otumacia b̄ her-
sis. vt. lxxxi. di. si
qui prelbi. et otu-
max d̄ infidelis.
vt. xxviii. di. nul-
lus. s. verum. hic
tamen specialiter
fit mētio de heresi
eo q. r. si occulta
estet heres de il-
la posset accusari
sed de alio occul-
to crīmīne nō pos-
set accusari. Itē
nūq̄ p̄t tenūcīa-
ni crīmē pape b̄m
regulā istā. si pec-
auerit in te frāc-
tuus. q. i. si pec-
auerit cū nomi-
ne fratri quibz
xpianus dica tur.
vt. xi. q. iii. ad mē-
sam. Sed dico q̄
non p̄t tenūcīari
crīmen de ipo nisi
in te posset accusa-
ri. Nam inutilis
estet tenūcīatio.
Itē nūquid poss̄
papa statuere qd̄
nō posset accusari
de heresi. Ben. non.
q. ex hoc p̄filiat-
retur tota ecclē-
sia q̄ non l̄z. q. x-
xiiij. q. v. sunt qui
dam. q. hoc sit in
eo casu in quo de-
finit esse caput ec-
clesie. et ita nō te-
net ostō. sed pro
quo p̄cō p̄t im-
pati. deponi. pro
quibz si incorri-
gibilis est. vnd̄ de-
ponitur si est mi-
nus utilis. vt. xv.
q. vi. aliua.

Pntē om̄ia. p-
functione. i. negligerter.
Michi facta.
et sic aliquis po-
test cogi ut fiat e-
p̄scopus qd̄ verū
ē abimicio cogie-
ut fiat de nolente
volē. vt. xxiiij. q.
iii. displicet. sed

si p̄seueraret in nolūtate nō esset cogendus. vt. lxxiiij. di. vbi ista.
Secundus locus. quia p̄mus locus ē papatus. scđus locus ē epa-
tus. vel ideo b̄ dixit. quia factus ē coepus alteri. vt. vii. q. i. nō aut.
Sicut clericatus. i. minor orto. hic videtur q̄ si laicus promouere
minorem ordinē et p̄ saltū recipet supiorē b̄ recipet characterē. ut. li-
di. sollicitudo. alij dicunt q̄ laicus verū ordinē recipit. b̄ tñ bapaizat⁹

Fuerit. Ar. i. q. i. ventū. io. qd̄ verū creto. b. la electione non osequi
Electio. oſueuit istud induci q̄ ex so-
tur aliquis ius. vt de hoc
dixi. lxij. di. quanto. in agro dāmaseeno.
Illud aut̄. padifū. z. q̄ racōne loci vel nobilitatis ul̄ dignitat̄
Nec loci. ar. p̄ aliquo nō p̄sumitur. vt. xi. q. ii. gloria.
ar. otrā. xxiiij. di. qii. et certe. p̄ nobilibz b̄ p̄sumi in hys q̄ spectant
ad no bñt atē. ar.
ff. de fite in stru.
l. fi. io.

DVelibet. oc-
cultar. otrā be-
remitas.

Terratibz. id
peccatis
Peruersa ciui-
tate ar. q̄ non no-
cet bono malorū
euersatio vel co-
habitatio.

In mōte. xo
• q. i. mebriauerūt
Cecidit. nā ex
varietate locoru
nullū discriben-
ducitur. C. de tē.
i. iteg. rest. l. ul. ar
stra. xxii. q. v. q̄
viterit.

O Cecidit. r. b̄ ē
cā quare nos p̄se-
quitur. q̄ nos il-
luc debemus ascen-
dere vñ ipē de scen-
dit. xvi. q. ii. c. i.

Molti sacerdo-
tes. locū. sie-
res accedē b̄z hōi-
bus et non bō res-
b̄. ff. de edil. edi-
iustissime.

Dicūqz. teli-
trauerit. ad
b̄ ut p̄sit nō ut. p̄
sit. ne obſtet. viii.
q. i. qui epatū.
Traſtauerit.
Nota q̄ de eo so-
lo. q̄ cū alijs lo-
quitur de epatu-
pumur sic eoiipo
q̄ aliquis loqui-
tur ambicōse de
nummis peccat.
• xvi. q. i. si cupis.
et q̄ oquit. b̄ mu-
lieribz. vt. xxiiij.
di. hospiciolum

Honore. q̄ nō
gradus elegantia-
or. sed vite melio-
ris actio oproba-
tur. xxiiij. q. iii. si-
cub. ii. et. xvi. q. i.
sunt nonnulli. et ē
hic. ar. q̄ pars il-
la que iustitiae rōe
imititur maior. di-
citur liez sit minid.
• xxxi. di. nicea.
• xix. di. in canoniz-
cias. iii. q. iii. q. ii.
ex de testi. m. n. a.
• xx. di. q. i.

Ecce quibus. s. p̄cedenti. bi. b̄ictum ē q̄ oportet.
Di. xij. i.
episcopum ornatum esse moribus et virtutibus. In hac xl i.
bi. dicitur q̄ oportet eum esse ornatum et exterioribz in habi-
tu et incessu. in habitu ne fulgidis nec sordidis vestibus se exornet. qd̄
pbat autē iero. nec affectate sortes. nec exquisite delicie laudes pa-
riūt. qd̄ tam de vestibus q̄ de cibis ē intelligendū. et ad b̄ inducit se-
quēs. c. de incessu aut̄ dicit. q. ii. j. vi. **I**ncessu. vt. ḡuitate itinēis